

„WSO”, huszonharmadszor...

Az előző éveknek megfelelően a megyei bemutatókat megelőzően zsűritagjainktól levélben kértük, hogy számoljanak be a látott találkozókról – mint szakmai és közösségi eseményről. Nem az előadások szokásos elemzését vártuk tőlük, sokkal inkább azt, hogy írásaik alapján képet kaphassunk és adhassunk arról, hogy hol, milyen módon, milyen rendben szervezik az országos gyermekszínhátszó találkozó megyei bemutatóit. Természetesnek tekinthető, hogy kollégáink – ahogy az előző esztendőben, hát ebben is – nem álltak meg itt, sok esetben az összes látott előadás áttekintő, összehasonlító, avagy ehelyett egyes előadások részletes elemzését is megírták.

Azt tesszük közzé, amit kaptunk. Formailag műfajilag és tartalmilag is vegyes a kép – nem tudtuk volna, de nem is akartuk egységesíteni. Van olyan beszámoló, amiben kevés előadásról sok szöveget kaphat az olvasó, és olyan is, ahol ennek a fordítottjaként sok előadásról szólva is inkább csak tömör hangulatjelentést adunk.

Csak titkon reméltük, hogy a regionális bemutatókról is kapunk beszámolót: végül is mindegyikről érkezett híradás.

Fontos: kollégáink mindegyike „anyagi ellenszolgáltatás nélkül” írta meg tapasztalatait. Már második éve teszik ezt. A zsűrizésért sincsenek túlfizetve, a tapasztalatok, vélemények rögzítéséért pedig egy vasat sem kaptak. Mióta a pályázati rendszer – valamilyen általunk nem ismert okból – évről évre bünteti a Drámapedagógiai Magazint (rendre felelődik a támogatásunk, gyorsulva tartunk a nulla felé), ez valóban létkérdés számunkra.

A szerkesztő¹

Megyei bemutatók

Csongrád megyei találkozó

Szeged, Szent-Györgyi Albert Agóra, 2014. március 28.

Idén Szeged nyitotta a megyei fesztiválok sorát, a rendezők számára brutálisan korán, március végén. Játsszunk picit a számokkal! Emlékszem olyan évre, amikor három napos volt a fesztivál Szegeden, és hetvennyolc előadás nevezett. Aztán évekig péntek-szombati „menetrenddel” átlagosan 20-30 között volt az előadások száma. Az idén volt az eddigi legtöbb felkészülési idő: hiszen heti 32 óra nem kevés, és ebből csak 24 órát kell tanítani. Ezért rendkívül logikus, hogy ebben az évben 11 előadás jött el Szegedre. Úgy tűnik, a változások növelték a pedagógusok lelkesedését, kreativitását, alkotó munkába vetett hitét! Hogy nem abban az irányban, amerre a terelgetők várták, az csak egy pici csepp a statisztikák tündöklő óceánjában.

Úgy érzem, hogy ezen a nyíló pitypanggal díszített, március végi, gyönyörű tavaszi napon csak a szépre emlékezhetem, ezért elnézést kérek, de csak azokat az előadásokat említem, amelyek valamilyen módon emlékeztetések maradtak számomra.

A Makói Mókázók Nagyné Hős Ágnes és Csaláné Oláh Edit vezetésével idén is szerkesztett játékkal jelentkeztek. Évek óta figyelem a munkáikat, és igazán nagy örömmel mondhatom, hogy töretlen a szakmai fejlődésük. Az idei Weöres-feldolgozás nagyon jó képekkel, jó ritmusokkal, kiváló rendezői ötletekkel szolgált, gyerek és felnőtt közönség egyaránt jól szórakozhatott.

Hódmezővásárhelyről a Kozmutza Flóra Oktatási Intézmény csoportjai mindig meglepik, megdöbbenik a nézőt. Nagyon fontos munkát végeznek, és újra és újra bizonyítják, hogy a színhátszítás nem csak művészet, nem csak pedagógia, hanem terápia is. Az idei *Makacs kakas* című előadás alatt elfelejtettük, hogy kik azok, akik játszanak nekünk, milyen sorsot hordoznak magukban, arra a néhány percre csak az előadás volt a fontos.

A Pemetefű és a Bendegúzok állandó szereplői a szegedi fesztiválnak. Lovai Ágota és Majorosné Baráth Márta nevét azért említem most együtt, mert mindkettejük előadása a nyitó képével égette be magát az emlékezetembe. Ráfiné Gáspár Annamária a fesztivál legjobb képét rendezte véleményem szerint, az „Évről évre romlik a gyerekanyag...” kicsavart Weöres-sorra talált ki emlékezetes „pofozós” képet.

¹ A szerkesztői feladatok közé tartozik annak bejelentése, hogy ettől az évtől változik a lap egyes számainak jelzése: nem lesznek különszámok, hanem sorszámokkal jelöljük a négy kiadványt. (A szerk.)

Ahogy Ágota és Márta nyitó képe, úgy Lantosné Horváth Irén *Kacor királyá*-nak záró képe maradt emlékezetes.

Végezetül néhány szó a Grimaszok színjátszó csoportról: mintegy tíz éve járják azt az utat, hogy arany minősítés a megyei, aztán regionális, és vége. Az idén végül Kulik Szilvi és csapata eljutott az országosra, amihez külön gratulálok. A gyerekek számára kicsit üröm az örömben, hogy szegediek, és nehezebb úgy bulizni, ha otthon van az ember. De ez apróság ahhoz az örömhöz képest, ami az eredménnyel jár. A *35 kg remény* számomra kiváló rendezői ötletekkel, nagyon jó egyéni teljesítményekkel teli játék, ami méltóképpen képviseli Csongrád megye színjátszását az országos palettán.

Az Agóra csapata most is remek körülményeket biztosított a játzóknak, ez nem véletlen, hiszen csak az intézmény új. A szervezők a Százszorszép Gyermekházból több évtizedes tapasztalatot hoztak a modern falak közé.

Kis Tibor

Baranya megyei találkozó

Pécs, Zsolnay Kulturális Negyed, Bóbita Bábszínház, 2014. április 4.

Jobb helyszínt nemigen lehetne találni a Weöres Sándor Gyermekszínjátszó Találkozó Baranya megyei fordulójának megrendezéséhez, mint a pécsi Bóbita Bábszínház Zsolnay Negyedben található mesés szép palotáját. És nem csak az épület adottságai szolgálták kiválóan az itt bemutatott előadásokat – szám szerint tízet –, de a stáb is, beleértve Sramó Gábor színházigazgató úr ügyszerető hozzáállását és a Nemzeti Művelődési Intézet megyei munkatársának, Várad Juditnak a mindenre és mindenkire kiterjedő figyelmét. A találkozó váltott helyszíneken /színházterem, kamaraterem/ zajlott, az előadások gördülékenyen követték egymást, mindenkinek jutott elég idő a felkészülésre, beállásra. A napot úgy tervezték, hogy jusson idő a felkészítő pedagógusokkal való szakmai beszélgetésekre, mialatt lent az előcsarnokban a helyi, városszerte népszerű Griff büfé minőségi házi zsírral kent, zöldségekkel megpakolt, finom szendvicseit majszolhatták a gyerekek.

Nem először volt szerencsém Baranya megyei fiatal színjátszók előadásait látni. Tavaly és idén is a középiskolás korosztály csapatait felvonultató Regionális Diákszínjátszó Találkozó (RDT) rendkívül színvonalas programját követhettem végig, és most a baranyaiak WSO felhozatalát látva, már nem kérdés számomra, hogy hol és kik által alapozódik meg az a sok izgalmas, fájóan aktuális és szemtellenül ironikus előadás, amit az itteni gimisektől láttam az elmúlt években. Ha az idei WSO műsor rendezői, instruktori, tanári listáját nézem, szinte mindenki felbukkan itt, aki az RDT diákszínjátszóival IS foglalkozik, illetve játszik színészként valamelyik Apollós felnőtt előadásban (Tóth Zoltán, Szalai Ádám, Tölgyfa Gergely, Fenyvesi Mihály, Komlóczy Zoltán, Cseri Hanna, Cséplő Ágnes stb.) Kétségtelen, hogy itt többről van szó, mint egyszerű „személyi összefonódásokról”! Egy szellemi műhely alakult ki Pécssett, tegyük hozzá, egy nagyszerű színházi emberrel, id. Bagossy Lászlóval a háttérben, mely színházpedagógiai módszereit tekintve igazán nyitott, miközben nagyon is biztos kereteket teremt gyerekeknek és kamaszoknak egyaránt ahhoz, hogy a színjátszás által ismerjék meg önmagukat, a közösségekben létezés/alkotás terheit és örömeit. És amit e mostani programban láthattam a gyerekektől, az az esetek többségében nem csak színházként jelentett élményt számomra, hanem pedagógiai kalandként is, melyben valamennyi gyerekünknek részesülnie kéne. Csak ne tegyék kötelezővé!

És most – a teljesség igénye nélkül – közelítsünk rá néhány felejthetetlen pillanatra, jelenetre, előadásra. Kettőben szerepeltek ún. (nem is tudom, mi a helyes kifejezés ma) közepesen értelmi fogyatékos gyerekek: a programnyitó Citromhal csapat *Booklin Morcellá*-jában (rendező Cseri Hanna, Cséplő Ágnes, Fenyvesi Mihály, Tóth Zoltán, Szalai Ádám – ezüst minősítés), meg a versenyprogram utolsó előadásában, a Pécsvaradi Színjátszó Szakkör *Ludas Matyi*-jában (rendező Mesterné Magyar Andrea – arany minősítés). Mindkettő nagyszerű munka, és nem azért, mert sérült gyerekek játsszák, és „ennek ellenére” jók, hanem a tisztán vett önértékük miatt. Az, hogy milyen utat jártak be a gyerekekkel a felkészítőik, az szerény beszámolóik szerint is lehetne egy pedagógiai hősközltemény valamelyik fejezete. A Citromhalak ötletgazdag előadása játékos formában beszél az elrontott dolgok, mozdulatok és gesztusok, a tökéletlenség szépségéről, fontosságáról; a pécsvaradiak két szereplője pedig egy kívül-belül bejátszható, fehér függönyök határolta térben, sok-sok eredeti kellékkel, bábokkal, a közönséggel együtt játszva ad újszerű töltést és teremt meglepő fordulatokat az ezerszer látott Ludas Matyi sztorinak. Már önmagában az is csodálatra méltó, ahogy ez a két szereplő képes bejátszani az előadás különféle rétegeit: élő- és bábjáték, tárgy-animáció, akciók a térben és a téren kívül, játék a közönséggel, játék egymással stb.

Az előadások többsége életjáték volt, még azok is, melyek valamilyen irodalmi háttérrel használtak. Közülük a zsűri kettőt díjazott arany minősítéssel. Az egyik a KöBő elnevezésű csoport *A jó, a rossz és a gye-*

rek című előadása (rendező Szalai Ádám), a másik a Gubanc *Szívőrej* című előadása (rendező Antoni Andrea). Mindkettőnek nagy erénye, hogy kerülik a moralizálást, a felnőttes rápakolást mindarra, ami a gyerekekből a felszínre bukkan, miközben egyikre sem lehet azt mondani, hogy szertelen, keretek és „felügyelet nélkül” hagyott játszadozás csupán. Biztos, hogy a KÖBÖ-nél ott munkált a háttérben a Dr. Heinrich Hoffmann-féle *Jógyerekek képeskönyve*, de csak mint előminta ahhoz, hogy saját értékrendjük szerinti mátrixba állítsák be, sok-sok humorral, a jóság és a rosszság mibenlétét. A mohácsi Gubanc *Szívőrej*-ét meg azért lehetett szeretni, mert ez a látszólag „alulkoros” gyerektársulat az ébredő nemiség, a gyerekszerelem első érintéseinek, a fiú- és lánycsapatok összefeszülésének témájában tudott már-már a gátlástalansáig bátor, ugyanakkor korukat meghazudtoló érettséggel megnyilvánulni.

A felnőtté válás és az életpálya stációit vetítette elénk „gyerekszemmel” a SZiA Magtár projekt elnevezésű formáció *Felnövünk? – avagy...* című produkciója (rendező Walter Kata és Szabolcsi Marcell – ezüst minősítés). Ezt a nagyon igényes és minden részletében kidolgozott előadást élvezetesebb színházi élménnyé tenné, ha több lenne benne a tempó- és hangulatváltás, ha a mozgások és a szöveg sokszor nem egymás illusztratív kiegészítései lennének (ellenpélda: a citromba zárva című jelenet, ahol a kép, a mozgás és a szöveg jól és meglepő módon talál egymásra), ha a jelenetek zökkenő- és hézagmentesen épülnének össze.

Életbe vágóan fontos kérdések: a szülők válása, normakövetés, Kaspar Hauser-i betöretés a család, a közösség normarendjébe – jelennek meg a Kacsó csoport (*Hálóper* – rendező Várnai Enikő és Cseri Hanna – bronz minősítés) valamint a SzueZ (*Az én koncertem Konrádom*, rendező Zaharia Zita Lacrima – bronz minősítés) előadásában. Mindkét produkción van még mit csiszolni. Az előbbi jól kérdez, de adós marad, na nem a válaszokkal, hanem a gyerekek idevágó élményeinek feldolgozásával (a beszélgetésen a rendezők elmondták, hogy a csoport felének elváltak a szülei). A másiknál inkább a közhelyes jelenetek ki-gyomlálása maradt el, illetve a szövegek túlzott tördelése akadályozza a játszókat a játékban, a nézőket a befogadásban. A soha fel nem növő gyermek, Pán Péter történetének motívumait vette alapul előadásához a KözTér Színház csoport *Péter* című előadása (rendező Krassói Boróka – bronz minősítés). Bár a kilenc lány és az egy szem fiú játéka jó közösséget, erős egyéniségeket sejtet, maga az előadás nehezen tud túllépni a fiúk és lányok közti huzakodás közhelyein, töredezettsége miatt pedig nem mindig követhető, hogy mi, miért történik a színpadon, az aláfestő zenék meg mintha valami hollywoodi filmből lettek volna idekeverve, annyira sziruposak és esetlegesek.

Egy csapat vállalkozott regény adaptációra, a Tökmagocskák, akik a gyerekek körében igen népszerű Berg Judit *Rumini*-jét adaptálták „saját elhatározásból” – ahogy felkészítőjük, Podpác Beáta bevallotta. Hát kicsit nehéznek bizonyult a feladat, és csapdaszerűnek a módszer, amit választottak. Szerettek volna minél több mindent megmutatni a regény kalandos világából, ezért aztán sok-sok kelléket, díszletelemet használva valósult meg az előadás. Ez sokszor zavarta, akadályozta a színházszókat, elterelte a rendező és a gyerekek alkotói figyelmét a lényegről, ami a játék maga, az egymásra figyelés, a helyzetek kidolgozása, megélése. Első próbálkozás volt, tanulás, terhelési próba mindannyiuknak – mondta Podpác Beáta a beszélgetésen. Biztos vagyok abban, hogy e kissé túlméretezett vállalkozás tanulságai és az előadás utáni beszélgetés sokat segíthet majd neki, ha egy új darab kidolgozásába fog ezzel a nagyon szimpatikus, vagy egy másik gyerekcsapattal.

A MŰSZI 9. c (már gimis korosztály!) versenyen kívül mutatta be Komlóczi Zoltán és Tölgyfa Gergely rendezésében az *Egymáshoz tartozók* című darabot, melyhez Háy János írásai szolgáltak alapul. A rendezők közeli ismerősei ezeknek a szövegeknek, hiszen *A bogvősgyümölcskertész fia* című, emlékezetes Escargó előadásban mindketten szerepeltek. Feszült, jó ritmusú, kicsit kopogós előadást hoztak létre. A játékosaik végig nagy koncentrátsággal és hitelesen vannak jelen ebben a gyermeki szorongásokról, a szülőkhöz való ambivalens kötődésről szóló játékban. A dramaturgiai munkában és a rendezők színészvezetésében most is jól érvényesül az a tapasztalat, amit más formációkban Háy János szövegeinek színpadra alkalmazásában szereztek, és amit a szerző is nagyra értékel náluk: ez pedig a szituációban, szerepből elhangzó és a narratív szövegsíkok zökkenőmentes egymásba játszatása, a tárgyi szájbáragástól mentes színházi gondolkodásmód. Megjegyzésemre, miszerint meglepett, hogy itt most kevesebb a humor, mintegy bocsánatkérően mondták: most valahogy így jött ki lépés.

Magas színvonalú és sokszínű programot kínált az idei Baranya megyei találkozón. Ezt mutatja az is, hogy a zsűri három arany-, két ezüst- és négy bronz minősítést tudott kiosztani, s ha lett volna mit odaadni (könyv, tábori részvétel, színházjegy, vagy valami ilyesmi), különdíjakat is szívesen adtunk volna számukra, kiváló egyéni és csoportos teljesítményért. Egyedül Sramó Gábor tudott felajánlani a Citromhal Társulatnak egy közös színházlátogatást a Bóbita Bábszínházba.

Regős János

Jász-Nagykun-Szolnok és Heves megyei találkozó

Kisújszállás, 2014. április 11.

Az országos fesztivál Jász-Nagykun-Szolnok megyei fordulóján nem először van szerencsém részt venni, így az elmúlt néhány évben sikerült egyfajta fejlődési folyamatot is követnem a megyében. Bukor Irén sem először szervezi a fordulót, és az ő személye biztosítéka annak, hogy a rendezvény valóban fesztivál legyen. Nagy odafigyeléssel, empátiával igyekeznek a csoportok, csoportvezetők, a zsűri és a helyi szervezők igényeit kielégíteni, és megteremteni azt az összhangot, amely nem termel felesleges perceket, és valóban a rendezvény sikerét szolgálja. Idén a kisújszállási Városi Művelődési és Ifjúsági Központban Janó Lajos és munkatársai segítették a munkáját. Nyolc csoport két megyéből: nem tűnik soknak, de igazán megbecsülendő, hiszen az utóbbi években itt is érződött, hogy csökkent a jelentkezők száma. A háttérbeszélgetésekből kitűnik, hogy Szolnok és Heves megyében is megtörténik az, hogy néhány csoport, ha van is produkciója, vagy nem nevezi be a Weöres Sándor Országos Gyermekszínház Találkozóra, vagy külön fesztivált szerveznek, ahol számukra nagyobb sikerélmény szerezhető. Ez erősen ráirányítja a figyelmet a zsűri munkájára és felelősségére.

A nap rögtön improvizációval kezdődik, na nem a színjátszók részéről, hanem a fellépési sorrendet illetően, ugyanis értesülünk arról, hogy van olyan csoport, amelyik nem ér a helyszínre a kezdési időpontra, így változtatni kellett a tervezett programon. Köszönet a Kun Kuckónak: a csoport vállalta, hogy hamarabb lépnek színpadra a *Nagykunsági kópéságok* című előadásukkal. Az előadások mindegyike jó szándékú, színvonalas munka. A nap végén az fogalmazódott meg bennem, hogy a látott előadások szerint figyelemreméltó, a szakmai színvonal emelkedését eredményező folyamatok indultak be. Elképzelhető, hogy ehhez van köze a Nemzeti Művelődési Intézet – ezen belül Bukor Irén – által segített gyermekszínház rendezői mentor programnak is, mely év közben is segíti a munkát.

Az előadások közül kiemelkedik a sirokiak (Heves megye) két csoportjának előadása. A Bendegúzok *Ágnes asszony*-a komoly vállalás. Hol erősebben, hol kissé visszafogottabban sikerül feltölteni a balladát, de az árnyjátékos rész és a stilizált mozdulatok átgondolt munkát sejtetnek. A Paff Színpad *András Kovács királysága*, szintén Sirokról, elsöre nem tűnik igazán találó választásnak, de az előadás Kisújszálláson meggyőzött az ellenkezőjéről. Persze sok javítható dolgot fel lehet sorolni az előadással kapcsolatban, de a szereplők olyan kedvvel játsszák az előadást, ami igazán élvezetes a nézők számára is. Az előadás alapanyaga könnyen hozhatná, hogy a fiatalok ripacs módra szétkomédiázzák az előadást, de aznap igazán komolyan vették a játékot, és azon a finom határon belül maradtak, ami nem teszi ízléstelenné a bemutatót. De ennél sokkal fontosabb, hogy a sirokiak megint igazolták, hogy olyan műhelyként működnek, amelyben a pedagógiai célok maximálisan érvényesülnek – közösségük irigylésre méltó és hiányt pótló a településükön.

A nagykorú Tanodaszínház *A rátóti csikótojás*-a is arany minősítést kapott. Sok javítható momentum mellett jó humorú előadást láthattunk, amelynek a legemlékezetesebb pillanatai azok voltak, amikor egy mozzanatot nem kapkodtak el, hanem kellő időben és tempóban játszottak. Az eredményhirdetésnél a csapatok teljes extázisban vették át a minősítéseket és a szervezők által felajánlott jutalom tortákat is.

Igazán eredményes, szép nap volt.

Nyári Arnold

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei találkozó

Nyírbátor, 2014. április 11.

Van olyan, hogy a zsűri rossz napot fog ki. És, igen – híresztelésekkel ellentétesen –, olyan is van, hogy jót.

Azt gyanítom, hogy kollégáink, akik a(z) ötvenedik Magyar Költészet Napján megnézték a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei találkozót, nem a legjobb napjukat élték, de cserébe következetesen dolgoztak. Az eredmények alapján: következetesen lepontozták – egy egész minősítési fokozattal – az egész rendezvényt, feltehetőleg annak minden csoportját. (Okát nem tudjuk, nem keressük: van ilyen. Valamiért rezeg a lécz, nem látható tisztán. A zsűri minden tagja már évek óta írásban kapja meg, nagyjából azonos tartalommal, a zsűrizésre vonatkozó irányelveket. Vagyis azokban lényegi változás nincs. Aki az előző években is zsűrizett, azt nem érheti nagy meglepetés...)

Kollégáink szerint ezen a napon nem volt arany minősítésű előadás, de cserébe kiadtak hét emléklapot, vagyis ennyi csoport előadása náluk kevésnek bizonyult a bronz minősítéshez. És volt négy bronz és kettő ezüst (egy csoport pedig nem kért minősítést).

Rövid visszatekintés: a megyében a tavalyi (valamiért egészen szűk felhozatalú) esztendőben volt két arany, két ezüst és három bronz. Két évvel korábban két arany mellett hét ezüst(!) és öt bronz volt ebben a megyében. A résztvevő csoportok listáját nézve: visszatérő vendégeink vannak. Nos, az nem lehet, hogy a kollégák egyik évről a másikra (vagy a másodikra) elfelejtenék a szakmát – és a minőség elsősorban tőlük függ. (A gyerekek sem tudnak ennyire gyorsan ekkorát változni: visszaesni végképp nem.)

Az inkriminált megyei találkozót nem, de azt a regionálist, amelyikre arany hiányában ezüst minősítésű csoportok utazhattak el a nyírbátori mezőnyből, egészen közről szemlélhettem. És azt láttam, hogy a megyéből ott lévő előadásokkal nincs semmi baj. Böven „aranyos” mellett olyan is akadt, amelyiket az országosra is meg lehetett hívni. Sőt, meg kellett, mert volt annyira jó (és, tegyük hozzá: ott is kiválóan szerepelt). Bocsánat – a zsűri is emberből van. Bizonyos szempontok szerint még szerencse...

Kaposi László

Békés megyei találkozó

Mezőkovácsháza, 2014. április 12.

Mezőkovácsházán először rendezték a Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátszó Találkozó megyei bemutatóját. Nyüzsgés, zsi bongás, izgatott, mosolygós gyerekek az előtérben, sok-sok segítő-rendező, akik a gyerekeknek már érkezéskor átadták a nyakba akasztható fesztiválemblémát. Tudjuk, hogy ezek az apró emléktárgyak milyen fontosak a színjátszók életében, még évtizedek múlva is emlékeztetik őket a jeles eseményre. Nagyon sok felnőtt segíti a rendezvényt, ami számomra mindig azt jelenti, hogy a helyi intézmény – vezetője Jankó Erzsébet igazgatóasszony – az ügy mellé tudott állítani önkéntes támogatókat. Mezőkovácsháza fontosnak és megtisztelőnek tartotta, hogy a Nemzeti Művelődési Intézet Békés megyei munkatársaival együttműködve, társrendezőként házigazdája lehet a találkozóknak. Ezen a napon ők rendezték meg itt a bábosok megyei találkozóját is, így igazi színházi délelőtti teremtettek az érdeklődő helyi nézőknek és persze a játszó gyerekeknek is. Valamennyi résztvevő – 220 gyerek – rántott húsos zömlét kapott üdítővel, ennek a megvendégelésnek a fedezetét is önerőből biztosította a művelődési központ. A vendégszeretet megannyi jelével találkoztunk minden tekintetben, amitől egy találkozó igazi élménnyé tud válni a résztvevőknek. A találkozót a helyi önkormányzat képviselőjében Kokavec Julianna alpolgármester nyitotta meg, kedves, emberi szavakkal.

A találkozóra kilenc előadást neveztek. A csoportok darabválasztása és az előadások azt az általános képet erősítették, hogy azok a csoportvezetők, akik kész szöveganyagból, forgatókönyvből dolgozva elsősorban a betanításra koncentrálnak, kevesebb színházi pillanatot tudnak teremteni a gyerekekkel. A kötött szövegek szituációban történő megjelenítése – pláne improvizációs, napi gyakorlat nélkül – szinte megoldhatatlan feladat elé állítja a gyerekeket, mivel ők nem kisméretű felnőtt színészek. Ezzel a problémával küszködött, több-kevesebb sikerrel, a mezőberényi, a vésztői, illetve a két körösladányi csoport. A darabválasztásban azonban jelentős különbségek voltak: a körösladányi és vésztői csoport vezetője a gyermekirodalom egyik kedvencének, Lázár Ervinnek a műveit használta alapanyagként. Ezen előadásokra a szövegközpontúság, illetve néhol a jelmezre fordított komoly energia volt jellemző.

Van a megyében két csodás gyermekszínjátszó pedagógus, akik hosszú évek óta nagyszerű eredményeket érnek el csoportjaikkal. A sikereiket a töretlen, kitartó, minden ellenszélben ellenállni képes, elszánt hivatástudatnak köszönhetik, amivel a színjátszóikat vezetik, nevelik, és határozott értékítéletükkel életre szólóan befolyásolják tanítványaikat. Jegyezzük meg a nevüket: Boldis Julianna és Pándiné Csajági Mária.

Boldis Julianna Dévaványán, művészeti alapiskola keretén belül dolgozik tanítványaival. A Dévaványai Drámások Boldis Julianna vezetésével *Az élet cikis oldala* című előadást mutatták be. A „ciki” kifejezésre improvizáltak hónapokig, ebből született meg a játékuk. Pompásan érezték magukat a szereplők a játékban, abszolút az övék volt az előadás. Közös alkotás volt a javából! Érződött, hogy milyen sokféle problémát vetettek fel a próbák során, keresték a válaszokat értő és megértő vezetőjük segítségével. Az *Ütvesztő* című előadás is közös alkotás, sok-sok improvizáció előzte meg. Súlyos problémákról beszéltek komolyan, hitelesen, belső meggyőződéssel, vállalva személyes élményeiket, gondolataikat. Mindkét előadás átütő sikerrel szerepelt a találkozón, a kamasz korosztályú nézők lélegzetvisszafojtva követték az epizódokat, hiszen róluk, az ő napi problémáikról beszéltek a színpadon, szívbemarkoló őszinteséggel.

Pándiné Csajági Mária szeghalmi gyerekekkel készítette előadásait. A kicsikkel előadott *Marcipán hercegnő* sok érdekes elképzelést tartalmazott, de még kissé éretlen volt az előadás. A Kis Kózsákkal bemutatott *Szobafogság* nagyszerűen kidolgozott részletből állt, színházi előadás igényével készült jelentős vállalkozás volt. Tökéletesen kommunikáltak egymással a szereplők, érzelmek, indulatok jelentek meg, a részjelenetekben a szereplők „jelen” voltak, ami a vezető nagyszerű színészvezetéséről tanúskodik. A nagyobbakkal készítette a rendező a *Jéghegy* című produkciót, amely lenyűgözött a csoport csapatjátékával.

Fegyelem, összmunka, atmoszférateremtés, a szerkesztett anyagban elhangzó versek értő tolmácsolása jellemezte az előadást.

A két rendező előadásai kiemelkedtek a mezőnyből, nem véletlen, hogy mindkettőjük egy-egy előadása bejutott az országos fesztiválra, vagyis az ország legjobbjai közé. A fesztiválsikerek mellett én mégis azt a pedagógiai munkát értékelem igazán nagyra, amit ők a hétköznapi napokban végeznek. A csoportjaikba évekig járó gyerekeket olyan életre szóló értékekkel látják el, mint például az együttműködés képessége, szolidaritás, tolerancia, kommunikációs képessége, nemi identitás, fegyelem, kreativitás, másokra figyelés képessége, alkalmazkodás, magabiztosság, öntudat.

Szüksége is van az országnak öntudatos állampolgároknak, akik képesek felmérni, hogy nem csak részei, de alkotói is a rendnek, és nem fognak birkaként működni felnőtt korukban. Az ilyen alkotócsoportokban töltött színjátszós évek tudnak ehhez szilárd alapot teremteni.

Szakall Judit

Pest megyei találkozó I.

Tököl, 2014. április 12.

A Csepel-szigeten található kistelepülés, Tököl remek házigazdája volt az ebben az évben is két helyszínen megrendezett Pest megyei gyermekszínházi találkozó első epizódjának. (A másik Pest megyei találkozót két héttel később Vácott tartották.)

A felújított tököli művelődési házban a szervezők és a technikai lebonyolításért felelős munkatársak is odaadóan, figyelmesen végezték a munkájukat, segítettek a fesztivál résztvevőit. A hangulatért a helyi és budapesti szervezőkön kívül – immár hagyományosan – fiatal csoportvezetők, egykori játszóik, Fodor Éva, Szivák-Tóth Viktor és társaik voltak a felelősök. Kiváló hangulatot teremtettek, mind az előadások előtti, mind pedig az előadások közötti játékaikkal, amelyekkel nemcsak a nézőtér helyet foglaló csapatok tagjait sikerült megmozdítaniuk, jókedvre hangolniuk, hanem a szülőket, hozzátartozókat, és a zsűrit is!

Ez a jó hangulat végig tapintható volt, igazi fesztivál jellege lett a rendezvénynek!

Bár előzetesen több jelentkező volt, végül nyolc előadásra került sor. A nyolc fellépő társulat közül egy csapat nem kért minősítést, ám ők is szívesen fogadták az előadások utáni megbeszélésen a róluk szóló mondatokat.

Információim szerint a Pest megyei találkozók színvonala az elmúlt években kiegyensúlyozottnak volt mondható. Volt olyan esztendő, amikor több minőségi előadás született, volt, amikor – ilyen értelemben – gyengébb évet zárt a terület. Ez a váltakozás természetesnek mondható.

Ebben az évben egy előadás, a *Van hozzám közöm?* címmel műsorra kerülő, a veresegyházi Tűztestvérek csoport 12 éves színjátszóit által bemutatott játék jutott el a szegedi országos fesztiválra. A csoport vezetője, Ácsné Csáki Ildikó két előadással is jelentkezett ebben az évben. A 14 évesekből álló veresegyházi csoport, a Tűzmadarak *Világszám* című előadása is fontos eseménye volt a találkozásnak, de igazi revelációt a „fiatalabbak” produkciója jelentett. Hiteles egyéni megszólalások, magas szintű egymásra figyelés, igazi összjáték jellemezte csoportszinten a társaságot, míg színházi szempontból végiggondolt történetkezelés, egységes dramaturgiai és rendezői munka volt megfigyelhető az előadásban. Mindkét veresi előadásra jellemző volt a sajátos humor, valamint különböző anyagok, textilek, kellékek mértéktartó, de mégis jelentéssel teli használata. A *Van hozzám közöm?* című előadásban az élő zene használata is erősítette a pozitív összképet. Mindezek mellett nagyon szimpatikus közösség képét mutatták a veresegyháziak.

A *Van hozzám közöm?* című előadás arany, a *Világszám* című előadás végül ezüst minősítésben részesült, csakúgy, mint a biatorbágyi Szivárvány színjátszó kör *Vitéz László nem alkuszik* című előadása (csoportvezető Szakadátiné Gueth Zsuzsanna): az energikus játékmód, az egyszerű, de jól elmesélt történet volt az, amely örömet okozott a nézőknek.

Ezen a ponton fontos megemlíteni azt, hogy ha egyáltalán lehet egységes észrevételről, feltűnő jellemzőről beszélni a találkozó kapcsán, akkor ez a jellemző a történethez való viszony, az elmesélési szándék megléte, vagy meg nem léte. A valódi – gyerekekkel közösen értelmezett és egyeztetett – közlési, mesélési szándék az, amely néhány esetben leginkább segítette az előadás sikeres lebonyolítását, egyáltalán a hiteles és érdekes előadás létrejöttét. E mesélési szándék hiánya rögtön feltűnővé vált, vagyis annak a tudatosságnak a hiánya, hogy miért is játszunk, miért is állunk színpadra, miért pont ezt a történetet játszunk, amikor lehet, hogy ez nem is fontos egyformán nekünk...

A két ezüstös és egy aranyos előadásban ezekre a kérdésekre egyértelműen válaszokat kaptunk. Persze igazságtalan lennék, ha az összesen négy bronz minősítésű előadást egységesen egy kalap alá venném. Ezek közül is voltak ígéretes előadások, olyan csoportok, melyekkel a jövőben számolni kell. Az előadásokat követő szakmai beszélgetés – érzésem szerint – jó hangulatú volt, reális lehetőség adódott a párbeszédre, még ha kisebb viták ki is alakultak, ez nem akadályozta a valódi konzultációt, azt, hogy termékenyek beszélgetés jöjjön létre. Jó nap volt a tököli fesztivál napja, soha rosszabb találkozót!

Gyombolai Gábor

Somogy megyei találkozó

Balatonszemes, Latinovits Zoltán Művelődési Ház, 2014. április 12.

Várakozással telve indultam a Balaton parti településre. Szégyellem, de mindezidáig csak átsuhantam sokak szeretett nyaralóhelyén, sosem álltam meg, hogy ismerkedjem egy kicsit a környékkel. Itt az alkalom, hogy ezt pótoljam!

Ezen a napsütéses reggelen Balatonszemes szezonelőtti csendjét csak néhány fűnyíró berregése és friss gyermekzsivaj verte fel. Ez utóbbi üdítően hatott a szinte néptelen településen.

A Latinovits Zoltán Művelődési Ház emberléptékű, barátságos épület, világos terekkel, a gyerekek számára is belátható, bejátszható színházteremmel, színpaddal. Az épületbe belépve ígéretes gyermekzsivaj, a készülődés izgalma fogad. Kísérők, szülők beszélgetnek, segítenek jelmezt igazítani, tapintható a feszültség, de nincs ideges kapkodás, mindenki teszi a dolgát. A falakról Latinovits Zoltán „nézi” az utódokat.

Zsüri-társaimmal – Meszlényi-Bodnár Zoltán (Nyitott Kör Egyesület, Budapest) és Tóth Géza (Csiky Gergely Színház, Kaposvár) – várakozással tekintünk a családi találkozóra. Berlik Mária szervező (NMI Somogy Megyei Irodája, Kaposvár) kedves szavai után mutatkozik be a hat fellépő csoport (négy Somogyból, kettő Fejérből érkezett).

A bemutatkozó csoportok a fellépés sorrendjében:

1. Boglári Játékszín (Balatonboglári Általános Iskola), *A fülemüle* – Belinszky József forgatókönyve alapján, rendezte Szenrődnyé Botka Krisztina

A kamaraterre tervezett – itt a színpad előtt bemutatott – előadásban egy jókedvű, összeszokott, csapatot láttunk. A gyerekek végig „jelen vannak”, jó karakterek, mindenkinek személyre szabott szerepe van. A nézőtérrel azonos szinten lévő térben azonban néhány részlet elveszett, s dramaturgiaiailag is akadt átgondolnivaló (ezüst minősítés).

2. Gézengúzok (Nagyberényi Dr. Faust Miklós Általános Iskola), *Az utca szegletében* (Andersen *A kis gyufaárslány* című meséje alapján), rendezte Kristáné Soós Melinda

A klasszikus mese többféle technikai elemet, stílust (árnyjáték, vetített képek, hangeffektek) felsorakoztató feldolgozása a rendező kísérletező kedvét bizonyítja. A kevesebb talán több lett volna, mert így kicsit eklektikusra sikeredett a színpadi játék. Ami dicséretes, hogy nem elégedtek meg a mese adaptálásával, hanem továbbgondolták, és a zárójelenettel utaltak a mindennapjainkban jelenlévő elszegényedésre is (bronz minősítés).

3. Tinó-Diák (Tinódi Lantos Sebestyén Református Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Enying), *Életutazás* (Weöres Sándor versei alapján), rendezte Milei Róbert és Selmecsi Mária

Egymásra figyelés, jó ritmusérzék, kitűnő egyéni és csoportos versmondás jellemezte ezt a – vegyes korosztályt megmozgató – szerkesztett játékot. Sodró lendületű, eleven előadást láttunk a gyerekektől, amiből kitűnt a folyamatos, rendszeres háttérmunka (arany minősítés).

4. Kikötők Színházi Csoport (Kikötő Gyermekotthon, Balatonboglár), *Vacsakamati virága* (Lázár Ervin), rendezte Sipőczné Oláh Mária

Egymásra figyelés, nagy akarás, pontos szövegmondás és rengeteg szeretet áradt a színpadról a nézőtérre. Minden rendezői gyengeségével együtt szerettük ezt az előadást, hiszen olyan gyerekek szólaltak meg, akiknek hiányzik a család, az otthon melege, mégis képesek „adni” (bronz minősítés).

5. Szemesi Színi Tanoda (Latinovits Zoltán Művelődési Ház, Balatonszemes), *Üdv néked, Arthur, nagy király!* (Berg Judit meseregénye alapján), rendezte Kenyeresné Kiss Gabriella

A csoport és az előadás „közkívánatra”, egy csapatnyi gyerek kérésére született. Ez mindenképpen dicsérendő. A csoportvezető igyekezett nekik tetsző előadandót keresni. Ami látszott az előadókon, hogy szeretnek „lovagok” és „udvarhölgyek” lenni. Sajnos a rengeteg befektetett munka ellenére a színpadi játék

inkább csak illusztráció volt, kevés és alig kidolgozott helyzettel. Viszont a gyerekek bátran, érthetően beszéltek, játéukat némiképp segítette az egységes stilizált jelmez, amely a szülők kreativitását dicsérte (bronz minősítés).

6. Fibula (Tinódi Lantos Sebestyén Református Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Enying), Ungár Mariann: *A muskátlis kalap*, rendezte Selmeci Mária

Az „elnyúhetetlen” kalap kapcsán kamasz-panaszokat láttunk, hallottunk (vagy nem hallottunk), kissé statikus színpadi formában. A zenei bejátszás kevésbé segítette, inkább széttördelte a játékot (később megtudtuk, hogy nem volt idő kipróbálni a helyi hangtechnikai berendezést). Néhány szép, őszinte pillanat azonban elhalványította a hiányosságokat (ezüst minősítés).

A csoportok bemutatkozása pergő egymásutánban (talán kicsit túl gyorsan is) történt, minden csoport megtartotta az időkeretet, az előadások között nem volt szünet, s a tervezetthez képest hamarabb lett vége a találkozónak. Mivel mindig egy csoport a színpadon volt, egy készülődött, a nézőtér időnként foghíjas sorából elsősorban a kísérő szülők, testvérek figyelték az éppen bemutatkozó csoportot. Ők azonban nagyon lelkesek voltak, és nagy tapssal jutalmazták a gyerekek játékát.

Míg a zsűri a minősítéseken töprengett, a gyerekek spontán közös táncot szerveztek a színpadon, s amikor oklevelekkel és a csoportoknak szánt kézműves mézeskalács-ajándékokkal visszaérkeztünk a nagyterembe, bennünket is „táncba vittek”. Remek volt a hangulat. A minősítő oklevelek kiosztása és néhány – elsősorban a gyerekeknek szóló – értékelő mondat után volt idő és lehetőség a csoportvezetőkkel leülni egy szakmai beszélgetésre. Minden csoportvezető nyitottan, ötleteket, segítséget várva ült be a könyvtárba. Ez alatt a gyerekek és kísérőik ajándékként meglátogathatták a helyi Postamúzeum interaktív kiállítását, majd a művelődési ház udvarán energia-levezető sportos, ügyességi játékok várták – elsősorban – a fiatalabb korosztályt.

Az ingyenes múzeumlátogatást Mórocz Zsófia (a művelődési ház jelenlegi, megbízott igazgatója), a közös játékot pedig a balatonboglári „Helyiérték” Egyesület animátorai vezették.

A könyvtáros és a gondnok/mindenes hölgy (a megbízott igazgatónővel együtt hárman biztosítják a művelődési ház működését) pedig szendvicsekkel látták el az éhes gyerekcsapatot, no meg a zsűri tagjait. Az előadások technikai segítségét egy külsős munkatárs biztosította. Köszönet nekik a lelkes, szeretetteljes háttérmunkáért!

(Megjegyzés: a találkozó után bőségesen jutott idő rá, hogy meglátogassam a Latinovits emlékházat, ahol Szinbád/L. Z. feledhetetlen hangján csak nekem mesélt.)

Sz. Pintér Rozália

Vas és Veszprém

Idén a XXIII. Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátszó Találkozó Veszprém és Vas megyei fordulóján volt alkalmam magamra venni a zsűri nem mindig hálás, de számomra általában mégis majd minden alkalommal jól eső szerepét. Április 12-én a főként termálfürdőiről híres Bük település, míg 29-én Pápa város adott otthont a sajnos nem túl nagy csoportlétszámokkal zajló eseményeknek. Bükön Lázár Péterrel alkottunk összeszokott párost, míg Pápán Uray Péterrel hozott össze a jó sors.

Vas megyei találkozó

Bük, 2014. április 12.

A Büki Művelődési Ház kiváló helyszínnek bizonyult a Vas megyei fordulóhoz. Főként ezért is sajnáltuk, hogy mindösszesen 4 csoport tudott részt venni az eseményen. A kistelepülések képviseltették idén magukat nagyobb számban. A szelestei színjátások a gyerek- és diákszínpadok egyik kedvencét, Arany *Fülemilé*-jét játszották Mihályi Péterné rendezésében, a csehminszenti Pöttyös Hagyományörző Gyermekcsoport a fáradhatatlan Horváth Barnabásné irányítása mellett készített mesealapú szerkesztett játékot, megtűzdelve népdalokkal, mondókákkal, táncokkal. A celledömölki Soltis Lajos Színház Gyermekstúdiójának 5 leány tagja komoly feladatot vállalt és hajtott végre sikerrel, amikor egy inkább férfias műfajt, a vásári komédiát választotta. A Marton Mercedesz és Piller Ádám szervezte játék a „soltis osoktól” ismert profizmussal szólalt meg a színpadon. A nap talán legizgalmasabb előadása a csepregi színjátások „*Gyerek-szem*” című előadása volt. A 9-10 éves játékosok Németh Andrea és Horváth Jánosné értő vezérlete mellett, lufikat használva, a bábozás alapjait elsajátítva meséltek gyerekszerelmekről, születésről, halálról.

Hála és köszönet a Büki Művelődési és Sportközpont igazgatójának, Tóth Tamásnak, aki a Szombathelyi helyszín kihullása után sietett a szervezők segítségére, s bocsájtott rendelkezésünkre rendkívül jól hasz-

nálható tereket az esemény lebonyolítására, ahol sem az ellátásban, sem a rendezvény technikai, szervezési háttérében nem lehetett hibát találni.

Veszprém megyei találkozó

Pápa, 2014. április 29.

A Veszprém megyei forduló szintén egy napra rövidült idén. A pápai Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ adott otthont az eseménynek. Míg 2013-ban a két helyszínen egy-egy naposra szervezett találkozón összesen 16, addig idén 10 csoport tudta vállalni a szereplést. Uray Péterrel, a zsűri elnökével abban mindenképp megegyeztünk, hogy ami Veszprém megyében, elsősorban Pápán történik a gyermekszínházterén, az országos szinten is egyre figyelemre méltó.

A Horváthné Árvai Mária, Benkó Zsófia Anna, Herczeg Diána, Fésüs Éva, Nyáriné Nagy Angéla, és persze Komáromi Sándor, Tegyi Tibor (szomorú aktualitást ad e soroknak, hogy Tegyi Tibi azóta nincs közöttünk) nevével fémjelzett Veszprém megyei csoportvezető, szervező közösség ebben az évben is magasra tette a mércét. Sokféle, izgalmas színházi nyelveken beszélő, jelentős részt mind színházilag, mind pedagógiailag érvényes előadásokat láthattunk. A két legfigyelemreméltóbb az Árvai Mari és kisiskolásai által létrehozott, játékos, energikus és „nagyon jól gyermeki” *A kakas és a pipe* című, illetve a Tegyi Tibor csak picit idősebb, mégis érett színházi játékot, gondolkodást mutató csoportjának *Vérengző Alfréd* című előadásai voltak. Külön szint vitt a nap eseményeibe a veszprémi Széplelkek Társulata, melyben a sérült és ép gyerekek együtt, nagy örömmel játszottak.

Pápán zsűrizni jó. Pápán gyerekként részt venni a „Vörösön” még jobb lehet. A szervezők hozzáállása, a szakmai beszélgetések idejére szervezett foglalkozások, a helyszín adottságai, természet közelsége olyan tényezők, amelyek vonzóvá teszik az eseményt, behúzzák, egy jó fajta közösség részévé tesznek gyereket-felnőttet, játszó-rendező-zsűritagot egyaránt. Köszönet Dr. Balogné Uracs Mária-nak és csapatának ezért a napért, köszönet a játszóknak, csoportvezetőknek a kapott élményekért.

Problémák

Az, hogy a gyerekszínház ma Magyarországon él és virágzik, nem is olyan kicsi csoda. A lehetetlen anyagi körülmények – a csoportoknak többnyire arra sincs keretük, hogy elutazzanak egy-egy találkozóra –, az intézményi beágyazottság hiánya, az iskolákban, művelődési intézményekben sok esetben csak a „tűrt” kategóriába tartozik a színház, pénzügyi támogatásról pedig ne is beszéljünk. Mindez azt eredményezi, hogy a csoportvezetők az esetek jelentős részében „társadalmi munkában” végeznek olyan tevékenységet, ami a fiatal generációk számára készség- és képességfejlesztést nyújt, közösséget teremt, sok esetben menedékkül szolgál az egyre nehezebben követhető világban. A nagypolitikának – értem ez alatt az oktatással, kultúrával, közművelődéssel magasabb szinten foglalkozókat – észre kell vennie, hogy támogatás hiányában a gyerekkori, s a rá épülő középiskolai színház, színházi képzés eltűnésével mit veszíthetünk! Ki kell találni az intézményi kereteken belül és azokon kívüli közösségek működésének finanszírozását. Még időben vagyunk, de ki tudja meddig.

Varju Nándor

Borsod-Abaúj-Zemplén megyei találkozó

Miskolc, Csodamalom Bábszínház, 2014. április 12-13.

Mindig jóleső érzéssel megyek Miskolcra zsűrizni, hiszen hajdani gyermekszínházi találkozókról máig őrzök emlékeim közt remek előadásokat. E mostani bemutatófolyamban is számos elraktározni való előadást láttunk.

Sajnálatos, hogy nem volt felhőtlen az öröm. A szervezők minden erőfeszítése ellenére nem sikerült feszítél-hangulatú találkozót megvalósítani, sőt, a szakmai beszélgetésekre sem jutott idő. Hogy némely előadásról egyáltalán szó essék, lopott percekben kellett megoldani. Mondhatom, hogy belénk szorult a vélemény, amelyet pedig nem ártott volna kibeszélni, pro és kontra. Írásban sokkal nehezebb – a tömör megfogalmazás miatt – benyomásainkat árnyalt és segítő módon megfogalmazni. És mosolyokkal sem lehet enyhíteni a néha markáns ellenérzéseket.

A meglehetősen zsúfolt nap korán kezdődött, majd minimális átállási idővel pörögtek az előadások. Összesen tizenkilencet láttunk. Noha az adott nap eseménysora befolyásolja a döntéseket, mégis állítom, hogy „országos mértékkel” nézve is több remek előadást láttunk. Ami miatt ezeket kiemeltük, az az egyértelmű és tiszta fogalmazás, a színházi látásmód, és nem utolsósorban a gyerekek megnyilvánuló játéköröme. A skála azonban meglehetősen széles volt. Ám még a gyengébbre sikerült produkcióknál is jó érzéssel tapasztaltuk, hogy majd mindenütt egyértelmű a pozitív pedagógiai szándék.

Megkísérlem, erősen dióhéjba foglalva, összefoglalni benyomásaimat az egyes előadásokról, a fellépések sorrendjében.

1. A Szivárvány csoport szinte hajnalban kezdte a bemutatók sorát. A több csoporttal is dolgozó Sári Katalin vezetésével ezúttal a legkisebbeket láttuk, saját választású mesevariációval. *A téli tücsök meséi* közül mértékkel és magukhoz igazítva választottak. A térhasználattal, a megformálással és a színpadi jelenléttel ugyan még bőven akad probléma, de ügyesen használták eszközeiket, és az állatokat jellemző színeket. Javasoltuk az ismétlődések változatosabb megoldását, és hogy fordítódjék nagyobb figyelem az üresjáratok és a statikusság elkerülésére, s a pontosabb fogalmazásra.
2. A Csibészkek csoport szintén Sári Katalin vezetésével működik. *A hazudós egér* némely epizódját a 3-4. osztályos játsszók szépen megoldották, kifejezetten ötletes volt a színpad magasságának kihasználása a „farkas a veremben” jelenetnél. Változatlanul problémás a térhasználat, nem fordítódik elég figyelem a jelzések következetes alkalmazására. Több játék és kevesebb mesélés feldobná az előadást! A lezárás sem sikerült hatásosra (ez még többször előfordul majd a nap folyamán).
3. *A Fülemlüle* történetét már számos variációban láttuk elmesélni. Ezúttal a Pegazus csikók friss ízekkel, mondhatni „korszerűsítve” adták elő, Valaskáné Nagy Andrea vezetésével. Színházi pillanatok (például a kezdő kép), jó zenei anyag, igényes világ-megidézés, humor-csillámok jellemezték a működő dramaturgiát alkalmazó, kedves és jókedvű előadást. Ha egy-egy következtelen pillanat akadt is (ezeket sikerült jelezniünk a csoportvezetőnek), a játék egységes és örömteli volt, a játsszók pedig ügyesek és igazi résztvevői. Külön figyelmet és említést érdemel a hangkulissza, valamint a gyerekek ötleteinek bátor, de izléses felhasználása.
4. A Kócosok *Kavalkád* című, Izsó Angelika által vezetett produkciója izgalmasan indul. A szokásos vásári jelenet ez alkalommal hangkulisszaként jelenik meg, miközben egy anyaggal játszó lány-trió látható. Ám mintha időérzékünk elleni támadás volna, a jelenet túl hosszú, kiürül, a kép megáll, és nem képes megújulni – az anyag szemlátomást zavarja a lányokat... A továbbiakban sem lendülünk át ezen a nehézkedésen. Nem tudni, mi miből következik, miért? Kohéziót nem tudtam felfedezni az egyes jelenettrédek, tánc, ének és zene között. Stílusegységet sem. Van egy izgalmas pillanat – egy srác rappel – ám a következő pillanat agyonnyomja ezt... Kár.
5. Ugyancsak nem áll össze a Drága kövek *Találkozások* elnevezésű etűdsora sem (csoportvezető Izsó Angelika). A bátortalan játsszók csak látszatok felvillantására képesek, közhelyszerűen megfogalmazott, kvázi helyzetekben. A legnagyobb problémát az okozta, hogy úgy tűnt, a műhelygyakorlatok során sem kerestek semmiféle igazságtartalmat játsszukhoz. A gyerekek szemlátomást igyekeztek – bár elvesztek és privát jelenlétük maradtak a színpadon –, pedig valószínűleg kevésbé stresszes helyzetben még élvezik is a játékot.
6. A Handa-banda csapat tagjai a legidősebbek a hejőkeresztúri színjátsszók közül. A páros mindkét tagja ügyes színjátsszó, a lány felszabadultabb, a fiú hitelesebb. *Utazás* című epizódosoruk – Izsó Angelika rendezése – kicsit túllő képességeiken és élettapasztalataikon, noha „saját” kezdeményezés. Eszközeik nincsenek sem a múltó, sem a játékban vázolt viszony változásainak érzékeltetésére, sokszor azt érzem, hogy üres szöveg-poénokat gyártanak, handabandáznak improvizáció gyanánt, s fogódzót itt sem keresnek semmiféle valóságban, így a nézőnek azzal is bibelődnie kell, hogy ha Miskolcon játsszódik a történet, miért van jobb oldalon a kormány...
7. Komoly jelmezparádét vonultatott fel a Mesevarázs csoport *Mosolyország tovább él* című produkciójában, dr. Herczegné Ruzska Edit rendezésében. Kifejezetten jó a szereposztás, több szereplőről is elmondhatjuk, hogy ügyes játsszó, s személyisége építi a szerepet. A történetet majdnem hiánytalanul megkapjuk, a színpad azonban szemlátomást nagy nekik, a hang egy része elvész, és akad gond a térszervezéssel is. Sok a statikus jelenet, a befejezés viszont igazán jól sikerül – ami ennek a bemutató-napnak ritkasága.
8. Ügyes, felszabadult játékot kaptunk a Széllúzóktól, akik a *Bolondfalu* meséjét állították színre Kascsák Viktória vezetésével. Semmi hüvó, a „jelmez” a már klasszikus farmer színes pólóval, díszlet nincs, a szükségést magukból építik a játsszók. Eleven, jó megszólalások, ügyes csapatmunka, épkezláb történetmesélés, játsszköröm – ha a végét is következetesen és hatásosan tennék oda, még boldogabbak lehetnénk.
9. Minden fesztiválon akad ismétlődés, mi most a *Mosolyország tovább él* című játékot láttuk kétszer. A Mesemondók, Sári Katalin vezetésével, leszűkített színpadi teret használnak, ami jót tesz a játsszóknak, bár további pontosításokra lenne szükség, például hogy kit, mikor látunk, mikor nem a térben. Kívánnivalót hagy maga után, sérült olykor a beszéd érthetősége is, mindezek dacára néhány ügyes és átgondolt pillanatot jó irányokat mutatott.

10. A magyar gyerekszínháztársulásban fel-felbukkan, de jellemzően nem az iskolákban, inkább a közművelődésben működő csoportoknál az a játéktípus, amelyet a sátoraljúj helyi Sárga rózsza csoporttól láttunk. Hogy pontosítsam, inkább vegyesnek nevezném, amit láttunk, hajazott a kőszínházban megszokott „gyerekszínházakra”, és tartalmazott hagyományos gyerekszínházi elemeket is. Nagyon szép volt például, ahogyan a csoport tagjai átlényegültek berendezési tárgyakká, amelyeket törölgetni lehet... A szükséges díszletelemek egyszerűek és jól használhatók, a jelmezek igényesek, egységes és átgondolt világot közvetítenek. A *Légy jó mindhalálig* ezen változata, Végsőné Fazekas Aranka átdolgozása és rendezése nem másol, akár érvényes is lehet, bár annak, aki nem ismeri a művet, nem feltétlenül közvetíti azt, s magamnak is maradtak hiányérzeteim. A csoport tagjai lelkesen dolgoznak, és sok mindent megtanultak már a színpadi létezésről. Az előadás dinamikája sajnálatosan egyhangú – nagy és sokszor rendkívül harsány zivajjt követ csendesebb jelenet, majdnem kiszámított pontossággal. A szereplők egyenetlen teljesítményt nyújtanak külön-külön, a csoportos megszólalások viszont erősek. Az egésznek átgondolt íve van, odaadó és fegyelmezett munkát feltételez. A beszédállapot általánosan dicsérendő, bár épp a kiemelt szerepekben találtunk meglehetősen rossz példákat.

11. A Szerencsi Gyöngyszemektől kvázi szerkesztett játékot kaptunk, *Panyigai ú* címmel, Harkályné Kovács Katalin rendezésében. Cziczó Attila egyik darabja adta a keretet, s főként a Weöres-versek megszólaltatása töltötte ki a játékot, ettől lett izgalmas, egyedi. Jók a ritmusjátékok, és önreflektív humorra is adódik lehetőség. A játék örömteli, bár néhol kissé statikus, de nincs benne semmi kamu, a beszéd eleven, kifejező. A játékosok vállalják önmagukat. És ez nem kevés.

12. A Spiritusz csoport a *Palacsintás király* című mesejátékot hozta el a bemutatóra, Kalocsai Attiláné csoportvezető rendezésében. Kissé energiátlan előadást láttunk, gondosan megvalósítva. A néhol igen karakteres játékosok elvesznek a nagy színpadon, gyakran kerülnek egészen hátra, vagyis a térhasználat sokszor nevezhető hibásnak, és akadnak egyéb döccenők is. A gyerekek ugyanakkor odaadással és figyelmesen dolgozva elmesélik a nem minden tanulság nélkül való történetet. Bizunk benne, hogy a megvalósítás után a játék öröme is rátalálnak majd.

13. Egyszerű, tiszta játékot láttunk a Gyöngvirágok bemutatója kapcsán, akiktől Petkó Jenő *Egyszerű komédiák* csokrából kaptuk egyet, Sári Katalin rendezésében. Hatásos kezdés, ügyes megszólalások, egymásra figyelő játékosok, pontosan végigvitt történet. Semmi cicó, de minden poén kijátszva, lezárva, és még a verses szöveggel is remekül megbirkóztak.

14. Lázár Ervin örök. Történetei állandóan vissza-visszatérnek, annak dacára, hogy epikussága miatt nehéz játszani, s még nehezebb lírai tartalmát visszaadni. Most egészen újszerű próbálkozást láttunk. A Ne-felejts csoport *Lázár prelűdök* címen állított össze etűdsort, Tarsoly-Tóth Erika rendezésében. Az előadás kérdőjeleket hagyott bennünk, noha izgalmas mozgáselemekkel próbálkozott, s a válogatás java egyáltalán nem a legismertebb darabok közül való volt. Ugyanakkor a térhasználat, a statikusság, a szöveg bizonytalan interpretációja gyengítette az előadást, és nem könnyítette meg a szövegrészletek között kohéziót kereső néző helyzetét. Sokat segített volna itt is egy elemző beszélgetés – talán mindkét félnek, rendezőnek és zsűriként nézőnek egyaránt.

15. Ígéretes színházi képpel (bár kissé hosszú bekészüléssel) kezdődött a Liliomok előadása. Püspöki Péter hatásos zenével és erős stílizációval indította a *Kristálygolyó* című produkciót, a játékosok kiváló kvalitásokat mutattak. A történet előrehaladtával azonban mintha kissé belebonyolódtak volna a játékba; a Jó és a Gonosz hadakozásában már zavaró körülménynek tünnek az ígéretes leplek, s a sok energia és a képességű játékosok dacára nem lett teljes az élmény. (Magam nem értettem kristálytisztán mindent, jó lett volna beszélgetni az anya szerepéről, vagy a „hitben teljességről” például – éppen ezért itt különösen fájtalantam a szakmai beszélgetés hiányát!)

16. A Fazekas Drámások szívet-melengető előadással érkeztek. A *Szegényember szőlője* tiszta, átgondolt és egységes stílusban tartott játék, Király Judit rendezésében. Szépek a jelmezek, a gyerekek nagyszerűen énekelnek, és hogy mennyi ügyes fiú van a csoportban! Ritkaság! Szépen használják a játék ismétlődéseiben szükségszerű stílizációt, a néptánc-elemeket, remek érzékkel, jó ritmusban, azonos nyelvet beszélnek. Szép formákat alkotnak, az előadásból nem marad el a humor sem, s még a tapsot is „kijátsszák”.

17. Kiemelkedő üde folt lett a nap programjában a Pegazus előadásában látott *Fekete kalóz*, Valaskáné Nagy Andrea rendezésében. Eleven pillanatok, dinamika, jól működő, leleményes képek (pl. a hajó megidézése), ügyes megoldások. Ezen felül szórakoztató történetmesélés és dramaturgiailag jól elvarrt szálak, humor, mértéktartás jellemzi a játékot, s még drámai pillanatok is akadnak benne. Jó volt látni a jókedvű, felszabadult játékosokat!

18. Az Ébredők csoportja *Egy nap* címen egy nap történéseit foglalta össze, pontosabban annak rutinjait keretül használva egy társuk élethelyzetéről gondolkodott. Rendező-csoportvezetőjük Izsó Angelika. A színjátszók igyekezettel, több-kevesebb sikerrel mímelnék, és úgy tűnik, számukra fontos dologról, a válásról beszélnek, egyelőre kevés rutinnal. Nagy kedvvel adják elő betét-táncukat (szerencsére itt ez nem nagyon erőltetett betét), és dicsérendő a csapatmunka is.

19. A hosszú nap zárásaként láttuk a Rivall-da előadásában a *Kicsik és nagyok* című darabot. (Eredetileg nem ezzel nevezték.) A gyerek- és diákszínjátzó rendezők Sántha Ferenc novelláját előszeretettel alkalmazzák színpadra, erős drámaisága miatt kiváló ügyes színjátszók fejlesztésére. Püspöki Péter kiváló teret alkotott a játékhoz, a laza homok azonban hosszas előjátékra csábította. A két tehetséges játzó fegyelmezetten és önfeledten volt jelen a kelleténél hosszabbra sikeredett hozzáadott játékrészben, ám ezzel erősen gyengítették a rákövetkező (eredeti) játék drámaiságát. Itt sajnos meggyengült erejük, és sem a tetőfokot, sem a befejezést nem voltak képesek átizzítani. Vagyis épp a leglényegesebb rész vált hangsúlytalanná. Kár.

A találkozó hosszú napján két részletben osztottuk ki az okleveleket, a délelőtti fellépők nem is látták a délutániakat – ami a költségek miatt érthető –, és mint említettem csupán egy rövid megbeszélésre futotta, ahol a délelőtti látottakról mondhattunk pár szót. Este, mivel a művelődési házból is mennünk kellett, már csak kutyafutóban, állva tudtunk néhány szót váltani azokkal, akiket sikerült elcsípnünk. Pedig nagy szükség volna a beszélgetésekre, ebben biztosak vagyunk. A szervezőknek, játzóknak és pedagógusoknak ennek dacára, mindenképpen kijár a köszönet!

Tóth Zsuzsanna

Budapesti találkozó

Marczibányi tér, 2014. április 12-13.

A zsűrizés kontextusa

Nem nagyon akartam elvállalni a budapesti találkozó zsűrizését. Valószínűleg rossz pontokat szerzek ezzel, mégis elismerem, évtizedes gyermek- és diákszínjátzó fesztiválok szerzett tapasztalataim azt sugáták, jobb értékelőként elkerülni a fővárost. Sorolhatnám, hogy miért alakult ki bennem ez a félelem az évek során, ám inkább beszámolok róla, hogy ellenérzéseim egyáltalán nem igazolódtak.

A szervezők ugyan nem bizonyultak olyan szívélyes vendéglátóknak, mint megszoktam, de ez az elhanyagoltság (a kávéért történő sorban állás és a feszített tempó ellenére is) inkább segítette, mint hátráltatta, hogy jól érezzem magam, felszabaduljak. A Marczibányi Téri Művelődési Központ remek helyszínnek bizonyult, ami nyilvánvalóan nem újdonság számomra, mégis muszáj megemlíteni, hiszen az elmúlt években sok egy játéktérrel rendelkező, csupán nagyszínpadi körülményeket biztosító találkozón voltam, melyekhez képest felüdülés – gondolom, a csoportvezetők számára is –, hogy lehetőség kínálkozik a választásra: mekkora térben, milyen technikai körülmények között mutathatják meg a csapatok az előadásokat, amin egy egész éven át dolgoztak.

Előzetes várakozásaimmal ellentétben a színjátszók rendszeren nézik egymást, még a legnagyobb nézőtér sem tátongott soha az ürességtől, sőt, nem egy fiatallal mindkét napon találkoztam, érdeklődésük nem lankadt, tanáruknak nem kellett biztatni őket a tapasztalatszerzésre.

Nagyon sokat tett a pozitív oldali serpenyőbe a szelíd, mosolygós és visszafogottan konferáló **Montvai Sára**, aki kellemes jelenlétével nem nyomta el a lényegét, a gyermekszínjátzást, sokkal inkább előtérbe helyezte, kívánatosá tette. Gondolom, mindannyian fogtuk már a fejünket szellemeskedő, röhögcsélő showmanek konferálásai alkalmával, ilyenkor az előadások első pár perce a belőlük való felocsúdással telik, ahelyett, hogy a játzók munkájával foglalkoznánk.

Váratlan meglepetésként viszont a két nap alatt egyetlen kiugró előadással sem találkoztam. Voltak remek kísérleti munkák, ezeket díjaztuk is, ám hosszú távra az emlékeimbe ívódó egy sem akadt. Sokkal inkább az emlékezetes pillanatok, mint az emlékezetes előadások találkozója volt az idei budapesti. A Kaktusz tutorialjai közül többet is megőriztem, a Gubanc néhány jól szerkesztett képével együtt. A legtöbb arcot a Pogácsa az arenában csoportból jegyeztem meg, és sűrűn elővillannak a bábok a Sajtodoboz előadásából. A legtöbb poént a Kósosoktól, míg a legmarkánsabb egeregyenéseket a Diadalos Csiribiriktől kaptam. A legpimaszabb társaság (nagyon is jó értelemben véve) a Nyitott Kör volt, míg a legnagyobb összefogást messze a Csillagfürt mutatta meg majd 40 stábtagjával, melyben a tanárokon és diákokon kívül számos szülő is tevékenyen részt vett.

Azt is be kell ismerni, hogy bár kiugró előadás valóban nem volt, mégsem éreztük rosszul magunkat egy pillanatig sem, vagyis bátran mondhatjuk, hogy kiegyensúlyozott színvonalú fesztiválon voltunk, ahol

sem a katarzistól, sem az agybajtól nem kellett szenvednünk, kellemes, értelmezhető, jóféle munkával készült produkciókat láttunk.

Két nagyobb dilemmánk volt a zsűrizés folyamán, s mindkettőnél az ezüst minősítésben és a regionálisra való továbbjutásban láttuk a megoldást. Az egyik a Dominó láthatóan szépen végiggondolt, a gyerekekkel alaposan értelmezett, jól szerkesztett, ám nem elég kiérlelt, összeforrott előadása volt, mely úgy keltett bennünk erős hiányérzetet, hogy közben nyilvánvaló értékeit nem hagyhattuk figyelmen kívül. A másik problémát a Csillagjárók jelentették, hiszen *Szerelmese* című szerkesztett játékuk kifejezetten magas színvonalon összeállított és színpadra álmódott előadás volt, ám témájában, tartalmában, eszközeiben zavarba ejtően a játszó korosztály (8-10 évesek) érdeklődése, érettsége fölöttinek éreztük.

A szakmai beszélgetések után kétféle markáns visszajelzést kaptunk zsűriként. Egyrészt számos csoportvezető számolt be arról, hogy rettegni szokott ezektől a bíráló, minősítő típusú helyzetektől, de idén jó hangnemben folyó, konstruktív beszélgetésként élte meg, ami arra sarkallja, hogy a hallottakat megfontolva dolgozzon tovább. Ugyanakkor mások azt jelezték, hogy túl puhák voltunk, és kritikai észrevételeink a túlzott csomagolás miatt valójában nem jutottak el az érintettekig. Számtalan tapasztalatom, mely mindhárom (csoportvezetői, zsűri és szervezői) oldalról megismertette velem ezeket a helyzeteket, mondatja velem, hogy mindenkinek megfelelő zsűri nem létezik, már csak azért sem, mert mindenkinek másra van szüksége a továbblépéshez, ráadásul a színház az itt és most műfaja, ami azt is jelenti, hogy a kontextus, a körülmények erősen befolyásolják a játszót éppen úgy, mint a nézőt. Amit most biztosan állíthatok, hogy a megyei találkozók után rendezett regionális fesztiválok mindenképpen csökkentik a nagy „mellényúlások” esélyét, így javaslom, aki csak tudja, támogassa azok megrendezését mind anyagilag, mind szakmailag. És ez csak egyetlen érv, rengeteg mást is sorolhatnánk.

Hajós Zsuzsa

Zala megyei bemutató

Gellénháza, Dr. Papp Simon Általános Művelődési Központ, 2014. április 24.

2013 után az idén ismét részt vehettem a WSO Zala megyei fordulójának zsűrijében, ez alkalommal Sz. Pintér Rozália drámapedagógus társaságában. Gellénháza most is kitűnő házigazdának bizonyult. A ház és a település vezetői örömmel és felkészülten fogadták a találkozóra érkező gyerekeket. Farkas Imréné polgármester asszony és Horváth László ÁMK igazgató, valamint a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa, Matyasovszky Margit minden tőlük telhetőt megtettek azért, hogy megfelelő háttérrel biztosítsanak a gyermekszínházi bemutatóinknak. Ha jól észleltem a zsűri tanácskozó helyiségébe menet, volt, akiknek még szállást is biztosítottak, hogy ne kelljen túl korán indulniuk. A lebonyolítással kapcsolatban talán csak egy javaslatom lenne – és erre a szervezőket is kértem –, hogy az előadások alatt ne legyen ki-be mászkálás a nézőtérre, és a diák-műsorközlők – akik egyébként tisztességgel tették a dolgukat – várják ki, amíg a színpadon a bekészülés és a nézőtérre az előadások közötti elkerülhetetlen jövés-menés befejeződik.

Az, hogy az idei megyei csak egynapos lett, és hogy a tavalyi tizennégy helyett „csak” tíz csoport nevezett, és jött el, már nem a szervezők hibája. Aggasztó tünete ez annak, hogy egyre nehezebb a színházi életben tartása az iskolákban. És biztos, hogy nem a gyerekek és tanáraik ambíciója csökkent! Mert ők most is ugyanolyan lelkesen, csillogó szemekkel, és a jóra szövetkezve mutatták be azt, amin oly sokat dolgoztak. Azonban az előadások szakmai/művészi színvonalán sajnos már érződött, hogy valami nincs rendben a gyermekszínházi körben. Ha csak azt vesszük, hogy míg tavaly minden csoportnak legalább a bronzminősítést ki tudta adni a zsűri (akkor Perényi Balázs volt a társam), addig idén három olyan produkciót láttunk, amelynek jó szívvel még a bronzot sem tudtuk odaitélni. Ezeknél az előadásoknál vagy a választott anyag pattant le a gyerekekről, vagy a felkészülés iránya/folyamata siklott félre, illetve a bizonyítási kényszer túltengése, egyfajta művészi akarnokság vitte zsákutcába a gyerekeket.

Továbbra sem megoldott a tanárokkal való – előadások utáni – szakmai konzultáció kérdése. És bár arról tájékoztattak bennünket, hogy az NMI Zala megyei irodája egy későbbi időpontban szakmai napot szervez a felkészítő pedagógusok részére, amikor majd kitérhetünk a látottakra, de ez semmiképpen sem helyettesíti az azonnali, közös élményen alapuló szakmai visszajelzést.

Most egy hétköznap került sor a megyei találkozóra, ami azzal a hátránnyal járt, hogy szülőket szinte egyáltalán nem láttam a nézőtérre. Viszont a gyerekek, egy csoport kivételével, mindvégig jelen voltak. Ezt csak azért említem itt, mert ha hétvégén van az esemény, a szülők és a felkészítő tanárok együtt örülhetnek a gyerekek sikerének. Az is igaz viszont, hogy ilyenkor hamarabb „szét/elviszik” a gyerekeket. Ugyanakkor nem a hétköznap rovására írható, hogy a felkészítő pedagógusok most is csak elenyésző

számban tudtak maradni a szakmai konzultációra. Talán mondanom sem kell, hogy pont azokkal sikerült leülni néhány perces beszélgetésre, akik a legjobb előadásokat hozták Gellénházára (Kerek erdő, MNMI Lendva: *Költői verseny*, rendező Kotor Gizella és Csúcsfejek, Zalalövő: *Jancsi és Juliska*, rendező Bischofné Hesinger Katalin – mindkettő arany minősítés). És bár nekik is csak kevés idejük volt a beszélgetésre, biztos vagyok abban, hogy hasznos észrevételekkel és praktikus tanácsokkal tudunk szolgálni számukra ahhoz, hogy a következő alkalommal még jobb formát fusson a gyerekcsapatuk.

Szeretném hinni, hogy az írás elején jelzett aggasztó tünetek nem visszafordíthatatlanok, hogy bár az iskolákon belül és kívül is számos intézkedés, körülmény nehezíti a színjátszó gyermekcsoportok létezését és felkészítőik munkáját, azért maradt annyi tetterekészség és közös alkotásvágy a talonban, hogy nem fog elhalni ez az oly sok közös élményt és örömet adó játék, a gyermekszínjátszás, és annak legfontosabb bemutatkozó fóruma, a Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátszó Találkozó.

Regős János

Győr-Sopron-Moson megyei találkozó

Csorna, 2014. április 25.

A megye gyermekszínjátszó csoportjai idén Csornán mutathatták be előadásaikat. A helyszín igazán jó választásnak bizonyult, az ember-, illetve gyermekléptékű művelődési ház a szó igazi értelmében otthont adott a találkozóknak. Bár a XXIII. Weöres Sándor Gyermekszínjátszó Találkozóra mindössze 8 csoport jelentkezett a megyéből, mégis jó fesztiválhangulat kerekedett. Ebben nagy része volt Verebélyi Veronika drámapedagógusnak, aki kitűnő játékmesterként – fiatal segítőivel együtt – gondoskodott arról, hogy a nézőtérben ülők az előadások közötti átállások alatt se unatkozzanak és a mindenkit megmozgató gyakorlatok eredményeképp ráhangolódjanak a következő darabra. A színjátszók nagy érdeklődéssel nézték egymás bemutatóit, így a csoportok nem panaszkodhattak arra, hogy közönség nélkül kellett játszaniuk. És bizony érdemes is volt beülni, mert nem volt olyan előadás, amelyik ne hordozott volna fontos üzenetet, és ne közvetített volna valamilyen értéket. Ezt a minősítések is tükrözik, hiszen valamennyi csoport kiérdemelte a minősítést.

Arany minősítést kapott a győri Arrabona Diákszínpad nagycsoportja izgalmas formába öntött, feszült pillanatokban bővelkedő, erős színházi jelenléttel bemutatott előadása, amely a Rómeó és Júlia alapján készült.

A találkozón még egy olyan előadást láthattunk, amelyik ugyanezen Shakespeare-műből született, mégpedig a győri GO-K-ART átfogalmazásában. Az ezüst minősítést kiérdemlő előadást különböző színházi formák bátor és pontos használata, valamint az óramű pontosságú játék jellemezte.

Ugyancsak ezüstöt kapott a győri Vadvirágok szépen komponált darabja, melyben Đjordje Lebovič *Az ezeregyedik éjszaka* című színjátékának több jelentésrétege is feltárult.

Öt csoport kapott bronz minősítést. A tudatos csoportépítés eredményeként megmutatózó fegyelmezett színpadi munka és magas színvonalú összjáték volt a fő erénye a győri Színkódosok *Kisködmön* történetének. A hegykői Maskara Diákszínpad átgondolt mondanivalót közvetítő *Őz* előadása szép látványvilágával, igényes jelmezeivel tünt ki a nap bemutatói közül. A győri Színvilág kiváló csoporton belüli együttműködést tükröző játéka a nap leghitelesebb pillanatával ajándékozta meg a nézőket. A Lébényi Színjátszók *Szentivánéji álmom* ihlette előadásában gyönyörű citerajáték varázsolt el bennünket. A bonyi Szélkeréktől egy forradalmi hangulatú, eleven táncsal fűszerezett *A rátóti csikótójás*-t láthattunk.

A jó hangulat a közös játékokat követő, színpadon zajló és külső képében indián törzsi gyűlésre emlékeztető eredményhirdetésen sem tört meg, ahol a minősítésekhez különleges ajándékként minden csoport kapott egy-egy, az adott előadásról szóló verset Wenczel Imrétől.

Lázár Péter

Tolna és Nógrád megye

Dombóvári Művelődési Ház, 2014. április 25.

Balassagyarmat, Mikszáth Kálmán Művelődési Központ, 2014. április 26.

A WSO Tolna megyei fordulója 2014. április 25-én volt a Dombóvári Művelődési Házban 10 csoport részvételével. A zsűri és a sorok megőzője Tolnai Mari és Honti György.

A megnyitón Szabóné Rambala Gabriella köszöntötte a megjelenteket a nagyszínpadról, majd mindannyian átmentünk a kamaraterembe, ahol az előadások voltak. Ez a megoldás (is) nagyon jót tett mind a fesztiválhangulatnak, mind a csoportoknak, akik számukra ismerősebb helyszínen mutathattak be, mint a nagyszínpad. Az amfiteátrumi elrendezés (a nézők ülnek magasabban) és a tanterem szélességű te-

rem azonban azt is okozta, hogy az éppen nem játszóknak nem tudtak folyamatosan jelen lenni a nézőtérben és nem mindenki látta, láthatta a többiek előadásait. A magam (magunk) részéről mégis azt javaslom, maradjanak ennél a megoldásnál, mert az előadók bizonyosan lazábban voltak jelen ebben az emberi léptékű térben. A reflektorok elég fényt biztosítottak, és elég lett volna a teremvilágítással együtt működtetni őket, mert a folyamatos fényváltások inkább zavaróak voltak.

Az előadások reggel 8 és 12 óra között zajlottak, majd a résztvevők ebédet kaptak. Ezután volt a szakmai beszélgetés, amely alatt a gyerekek drámajátékos foglalkozáson és vetítésen vehettek részt. Az eredetileg 14:30-ra várt eredményhirdetés sajnos pár perccel később tudott csak elkezdődni, mert a szakmai beszélgetést képtelen volt a zsűri időben befejezni.

Szabóné Rambala Gabriella és munkatársai mindent megtettek, hogy a rendezvény zavartalanul létrejöhessen és a résztvevők felejthetetlen pillanatokat élhessenek át. Köszönet érte innen is.

Dombóvári, szekszárdi, alsónánai, gerjéni és győrei színjátszók mutatkoztak be. Nyári Éva (Dombóvár) és Szalai Balogh Erika (Dombóvár) is két-két csoporttal jelentkezett, míg a három szekszárdi előadásból kettő a Garay János iskola diákjainak és tanárainak munkáját dicséri. A tíz csoportból kilenc kért minősítést. A színvonalról mindennél többet elmond, hogy négy arany és öt ezüst minősítés született.

A WSO Nógrád megyei bemutatója 2014. április 26-án volt a balassagyarmati Mikszáth Kálmán Művelődési Központban. Jakus Juli, aki immár hosszú évek óta szervezi, dajkálja a rendezvényt, idén is kitett magáért. A résztvevők az alábbi kísérőprogramokon vehettek részt: a Merende Műhely drámafoglalkozása, kézműves foglalkozás és fejtörő feladatok.

A zsűri Szakall Judit és Honti György volt. A 10 órakor kezdődő programon tizenegy csoport mutatkozott be. A szervezők két szünetet iktattak a programba. A második volt az ebéd ideje is, amikor a közös pizzázásra került sor.

Az előadások a ház nagytermében voltak, de ez a tér nem mindegyik csoportnak ideális, ezért a szakmai beszélgetésen felvetődött, hogy szükség lenne egy kisebb, „kamaratermibb” helyszínre is. A szervezők ígéretet tettek, hogy ahogy eddig is, minden felmerülő igényt igyekeznek kielégíteni.

Magyargéc, Karancsalja, Salgótarján, Szécsény, Balassagyarmat egy-egy, míg Magyaránador két és Bátorfyerénye négy(!) előadással képviseltette magát. Három arany, négy ezüst és négy bronz minősítés született, de a bátonfyerényei Futkározók (rendezte Mátraházi Tamás) *Ha a világ rigó lenne* című előadását is továbbjutásra érdemesnek ítéltük.

És akkor most a saját, szubjektív véleményemet is szeretném leírni. Először is köszönöm, hogy idén is zsűrizhettem. Ráadásul Tolnai Marival, akivel még Gabnai Kati első színművészeti osztályába jártam együtt, és Szakall Judittal, akinek valamikor még a múlt évezredben a csoportjába járhattam. Mindkettőjükkel nagy öröm volt ismét találkozni.

Dombóváron még nem láttam előadásokat, így számomra minden csoport új volt, de Mari (akinek a zsűri bemutatásakor immár állandó jelzőjévé vált, hogy „Tolnai Mari, aki Kaposvárról érkezett”) ismerte a felépők jelentős részét, így összehasonlítási alapja is volt.

Kifejeztem magas színvonalúnak éreztem az összes fellépőt, és bár másnap Balassagyarmaton már nem volt mindenki ezen a színvonalon, de az általánosságban megfogalmazható tapasztalatok, problémák, irányok nagyon hasonlóak voltak.

Úgy tűnt számomra, hogy az évek óta vágyott cél, hogy a résztvevők felszabadultan játszanak, megvalósult. Alig lehetett a két nap alatt görcsös, csak az instrukciókat bármilyen végrehajtó gyerekeket látni. És még ott, ahol oldalt a tanár folyamatosan előjátszott, mutatta az aktuális koreográfiát, és félhangos instrukciókat osztogatott, még ott is fel-felcsillant néha a szituációban értőn és önállóan mozgó gyerek játéka. Számomra újdonság volt, hogy az improvizáció szó hányszor szerepelt a csoportok bemutatkozásában, sőt volt egy csoport, amely a nézők által adott szavakra, mondatokra „majdnem improvizált”, azaz a takarásban kicsit felkészültek, majd az ott létrehozott szövegek egyikét-másikát be is mutatták. (Jakus Juli szerint igazából az volt az érdekes, ahogy a takarásban forrt a levegő, míg egy-egy ötletet előkészítettek.) Az improvizáció tagadhatatlanul egyik alapja a színjátszásnak, és komoly szerepe lehet a színdarabok előkészítésében is, de önálló előadásként a legnehezebb feladat. Lehet, hogy új tendencia van születőben, és én még inkább csak a nehézségeket látom, de a felkészítőket most arra biztatom, hogy használják az improvizációt az előkészítés fázisában, és ismerkedjenek meg a veszélyekkel is. A nem kellően előkészített impro a tartalom nélküli poénkodásra és a külsőségek megragadására hajlamosít. Jó felkészítő tanár mellett azonban felszabadít és szárnyakat ad.

Természetesen idén is – mint ahogy az előző években is – a szakmai beszélgetések elején elmondtuk, hogy kicsit a mi kezünk is kötve van, hisz létezik egy szempontrendszer, amelyet nekünk is figyelniünk kell (ez persze kicsit hazabeszélés, mert ennek a szempontrendszernek a bevezetőjét én írtam...), illetve mivel mi csak itt látjuk az előadásokat, így csak ahhoz tudunk hozzászólni, amit ma láttunk. Hiába volt egy-egy előadás sikeres, amikor a szülőknek előadták, ha ebben a környezetben a zavaró tényezők (idegen helyszín, nem ismerős nézők, versenykényszer stb.) akkora stresszt okoznak, hogy a gyerekek nem tudják azt az örömjátékot produkálni, mint korábban.

Mindig a csoportvezetők mesélnek először a munkájukról, az ideáig vezető útról, és arról, ők hogy látták a mai előadást. Ez sok szempontból nagyon jó megoldás. Mindig megtudunk olyasmit, ami alapján talán pontosabb, használhatóbb észrevételeket tehetünk, mintha csak a látottakat elemeznénk.

Számomra ez egyik legnagyobb hiányosság: nem derül ki – mert valószínűleg nem is nagyon van –, hogy az előadások mögött mi a pedagógiai cél. Pedig nekem ez az egyik legfontosabb dolog. A gyermekszínjátszás nem cél, hanem eszköz a pedagógus kezében, amelyet különböző pedagógiai problémák megoldására kéne, hogy felhasználjon. Azonban ez a szemlélet még nem eléggé van jelen, és talán sokan nem is ismerik, vagy nem osztják ezt a nézetet.

Ebből, a számomra fontos alapvetésből több minden következik:

- Nem értek egyet a műfajok erőszakos szétválasztásával, azaz nem jó, hogy külön van báb- és gyermekszínjátszás. Mindkettő ugyanazt a célt szolgálja, és annak függvényében kéne alkalmazni, hogy az adott szituációban (mind színházi, mind pedagógiai értelemben) melyik a hasznosabb. Nagyon várom azokat az előadásokat, ahol mindkét műfaj (és szükség esetén bármi más is, ami hasznos) megjelenik.
- Szerintem a pedagógus nyugodtan legyen része az előadásnak akár szereplőként is. Kicsik esetében ez jelentősen csökkentené a szorongást, nagyoknál pedig kiterjesztené a lehetőségeket, hisz a „szerepbe lépés” nemcsak drámapedagógia értelemben jelenhetne meg, sőt a drámapedes módszerrel létrejött előadások is könnyebben juthatnának el a nyilvános előadásokig. Ezt a véleményemet Tolnában el is mondtam, ezért kérem a jövőre arra járó zsűritagokat, amennyiben játszó pedagógust látnak, tudjanak erről.²

Mint fentebb említettem, jelentős előrelépést látok a gyerekek önálló, szabad színpadi jelenlétében. Így azonban jobban látszanak a színpadi megoldások hiányai is. Ezen a színvonalon már szükség lenne színházibb gondolkodásra is. Az előadások mindegyikében ugyanis alig van szituáció. Kevés a játszandó, játszható feladat. És kevés a megfelelően kibontott szituáció. Szerencsére már csak elvétve látni lecövekelte gyereket, és általánossá vált a folyamatos színpadi jelenlét is, de sokaknak még csak álfeladatai vannak, így nem tudnak valódi részesei lenni a játéknak. Sokan dolgoznak osztályokkal és helyes módon az egész osztály az előadás része, de csak a főbb vagy éppen beszélő szereplőkre van rendezői figyelem. Jó hogy a testekből lesz fal, vár, vásári tömeg és sok minden egyéb, de az átrendeződés után sokan csak állnak és várják a következő változást, pedig ha a tárgyaknak, növényeknek személyisége lenne, nyugodtan reagálhatnának a történetre és ez oda-vissza módon segítené az összes résztvevőt. Miért ne lehetne véleménye a csaló szultánról a vásári tömegnek? Miért ne érezhetne együtt a házfal a gondokkal küzdő legkisebb fiúval, és miért ne ijedhetne meg az egész mező, amikor megjelenik a rosszban sántikáló szereplő? Öröm volt, hogy a gyöngyos-dramaturgiával készült előadások színvonalas alapanyagokat használtak, de pont ez a szerkezet különösen igényli, hogy ne csak közös vonulások, térhelyzetek jöjjenek létre, hanem ezeken túl átélhető helyzetek is.

A továbblépés egyik iránya a minőségibb színjátszás felé elmozdulás lenne, ez pedig gyermekszínjátszó³ rendezői tanfolyamokat, helyben is elérhető workshopokat igényel.

A másik a résztvevő gyerekcsoportok létszámának növelése. Minden dicsérendő tendencia mellett észre kell vennünk, hogy elkésztően kevés előadás születik. Tolnában tíz, míg tizenegy csoport volt, és ráadásul ez a szám is csak úgy jön ki, hogy többen vannak, akik két vagy több előadással jönnek. Meg kell em-

² Tolnai Mari a következőket fűzte hozzá a javaslatomhoz: nagyon éles szem, objektív látásmód kell, hogy valaki az egész előadást, és benne önmagát is egyszerre tudja látni. Arról nem is beszélve, hogy vannak olyan pedagógusok, akiknek „nem áll jól a színpad”, és akik szinte „uralnak” az előadást, ezért sok konfliktust, és konfrontációt hordoz ez az ötlet. **Teljesen egyetértek Marival.** Sok buktató lehetséges, de ettől még az irányt helyesnek gondolom. Hívjuk fel a figyelmet az esetleges veszélyekre, de bátorítsuk a résztvevőket, hogy ezt az eszközt is használják a munkájuk során. Nektek, akik ezt olvassátok, mi a véleményetek? Esetleg kezdjünk erről – akár a lap hasabjaim – diskurzust!

³ Nagyon fontos volt, hogy az ország egész területén ismertté és elismertté váljon a drámapedagógia, de annak alapvető irányultsága mégsem az előadás, ezért a színjátszó rendezői nézőpont elsajátítására mégiscsak vissza kéne térni a speciálisan ezt oktató tanfolyamokhoz is.

lítani, hogy a pedagógusok között van, aki főállásban, míg mások „csak” szakkörvezetőként végzik ezt a tevékenységet.

A nagyobb részvétel ösztönzésére a következő javaslatom van: Szakall Judit pár évvel korábbi ötletét továbbfejlesztve azt gondolom, hogy a megyében sikeres csoportokat újra utaztatni kéne, de most nem az ország másik részében lévő, szintén sikeres csoporthoz, hanem a szomszéd községekbe, iskolákba. Így egyrészt fellépési lehetőséghez juttatnánk sikeres csoportokat, míg másrészt olyan helyeken is felkelthetnénk az érdeklődést, ahol eddig nem volt ennek a tevékenységformának hagyománya.

Honti György

Bács-Kiskun megyei találkozó

Kecskemét, 2014. április 25.

A szervezők, mint minden évben, idén is igazi fesztiválhangulatot teremtettek, már dallal, bemelegedve indult a nap, folyamatosan teltházasan nézőtér előtt játszhattak a csapatok. Az évek óta ilyen szeretetben, odafigyelésben, a színjátszás valódi ünnepét megteremtve zajló rendezvény olyan közösséggé kovácsolta a visszajáró csoportokat, csoportvezetőket, amiben valóban ünneppé válhat a nap, ahol egy nagy családot alkot mindenki, örömmel fogadják az újakat. Minden pillanatban, a feszült figyelemben, a tapsokban, de a szünetekben, a játékokban is érződik: itt mindenki azért van, hogy az egész éves munkát megkoronázva bemutathassa alkotását és megnézhesse, mire jutottak a többiek. Józsa Kata, Zum Erika hosszú évek óta gondos házigazdája az eseménynek: itt valóban minden a színjátszókról szól ezen a napon.

Hunyócskák, Kecskemét, *Jancsi és Juliska*, rendező Szabó Anna Kornélia – bronz minősítés

Az előadás meseparódiát ígér, de ez valójában nem történik meg a színpadon. Nem derül ki, mi az oka, hogy éppen ezzel a történettel foglalkoznak. A szerepek kiosztása, megformálása sem lehet az oka, nem érződik, hogy jutalomjáték lenne. A kulcsjelenettel, a varázserő kiszippantásával nem sikerült megbirkózni. Az előadás legelőbb képe a varázsfőzet elkészítése, erre a formára lenne érdemes felfűzni a játékot. A játékosok gesztusai ugyan direkttek, és csináltak, de nem annyira, nem úgy, hogy ez a paródiát szolgálja.

Kiskomédiások, Kiskunfélegyháza, *Pamuhihóke és a kencefice-csudamice kapszula*, Répa Mónika – bronz minősítés

Történetük arra a demagógiára épül, hogy hiába minden csodagyógyszer, a szeretet hiányát semmi nem orvosolhatja, de akit szeretünk, az minden betegségből meggyógyul. Sem a történet, sem a választott színpadi forma, a játékstílus, a szövegek, egyik sem szolgálja a csoport játékgigényének, energiájának kiaknázását. Térkezelési probléma: a színpad szélein zajlik a játék egy része, míg középen semmi sem történik, ügyetlenek a színváltások. A gyerekek nem érzik otthonosan magukat a történetben, nem érzik magukénak a szöveget, mindez szövegmondásuk minőségén is nyomot hagy.

Liliom, Kecskemét, *A kiskondás*, Becsei Szilvia – ezüst minősítés

A csoport tiszta, egységes játékstílust, formanyelvet használ. Eszközök, díszletek nélkül játszanak, a csoport alakítja a játék helyszíneit. Jól kezelik a közös játékokat, jól működnek együtt, izgalmas, érzékletes formákat hoznak létre: remek a vándorlás képe, a két galamb, a kút, a rókaljuk. Mindenki tudja, mikor miért, mit tesz a színpadon – és figyelnek egymásra. Fejlődniük kell még a szöveges részekben, és az előadás ritmusára is több figyelmet kell fordítaniuk.

Liliomszörnyek, Kecskemét, *„Mit mondhatnék?” népmesecske*, Tóth Orsolya – arany minősítés

A történetük élethelyzeteket fűz a mesébe, ügyesen bántak a csoportos megmozdulásokkal, és az egyéni szerepekkel, jelenlétekkel. Kicsik és nagyobbak közösen munkálkodnak a mesében, egymást kiegészítve, egységes játékot játszanak. Jók az egyéni szerepvállalások, remek képeket tesznek a színpadra (páva, lovas kép), jól kimunkált mondatokból építik a történetet, ügyesen játszanak a hangokkal (esküvő, visszhang), bár ebből többet is elbírna az előadás.

Vadrózsák, Kiskunfélegyháza, *Fejbekólintó, avagy a csodálatos bot*, Répa Mónika – bronz minősítés

A történet fordulatai indokolatlanok, a szerepek esetlegesek, nem találja benne a helyét a csoport. A három vándort játszó gyerek bátor, tele játékvágygal, rájuk lehetne építeni az előadást, meg kellene keresni, mi ebben a történetben a csoport számára érdekes, izgalmas, kinek hol lehet benne a helye. És azt is, hogy ha nincs elég fiú szereplőnk, akkor hogyan lehetnek a történet szereplőit női szereplőkre cserélni. Így élő figurákat, élő mondatokat, valódi játékot láthatnánk.

Tücsök csoport, Kecskemét, *Kicsik és Nagyok*, Bollerné Kiss Márta és Wamzer Gabriella – bronz

Szerkesztett játék, amelyben kisebbek és nagyobbak egyaránt szerepelnek, amely a gyerekek és a felnőttek viszonyát boncolgatná. A szerkesztés laza, irodalmi szövegek, néhány évvel ezelőtti előadásból átvett jelenetek és saját improvizációk váltakoznak. Ebből egyedül – az átvett ötletek továbbgondolásából – a saját képre formált improvizációs jelenetek tudnak élővé válni.

Bakancsosok, Kecskemét, *A pletykás asszony*, Nagypál Mária – bronz minősítés

A történet, amely a pletyka természetrajzát mutatja be, a láncszerű szerkezet miatt nem könnyű, de számtalan játéklehetőségeket kínál. Izgalmas nyitóképpel kezd a csoport, a mesélő is jól indít, bemutatja a szereplőket, helyszíneket. Ám ettől kezdődően el kellene felejteni a narrációt, mert így kettőzöttség jellemzi az előadást. A mesélő elmondja azt, ami utána a színpadon megmutatásra kerül. A gyerekek erős jelenléttel jó figurákat alakítanak, élvezik a játékot. A folytonos ismétlődések, a ritmuskezelés hiánya miatt azonban hamar unalmassá válik az előadás. Majd végül a lényeg vesz el: az marad ki a játékból, hogyan lett a kettőből kilencvenkilenc.

Lazarcú Maszkák, Kecskemét, *SUCLI*, Sárosi Gábor – ezüst minősítés

A játék egy ötletre fűződik fel, mégpedig arra, hogy mindenkiben van egy belső, jobbik én, lelkiismeret, ami átsegíti a nehéz pillanatokon, nem engedi, hogy feladjuk. Ezt bábos ötlettel, a kezükre húzott zoknival megjelenített Suclival mutatja meg a csoport. Ez a forma érdekes megoldásokat kínál, és egyben nehezíti is a munkát, folyamatosan lekötve a játékosok egyik kezét. Sokan is vannak ehhez a formához úgy, hogy mindenkinek megszólalást akar biztosítani a csoportvezető. Így súlytalan figurák, helyzetek sora marad az előadásban. Szerencsésebb lett volna a nagyon hűsbavágókat megtartani és inkább kettéválasztani a gyerekeket és a Suclikat megjelenítő játékosokat. Nagy érdeme az előadásnak, hogy élő zenével dolgoznak, pontosan kezelik az eszközeiket, ezért is lenne fontos, hogy súlya legyen annak, amit mondanak, indoka legyen annak, hogy kis „segítőjük” eltűnik.

Kísérleti Színpad, Felsőszentiván, *Szegény Annák*, Kalmár János – arany minősítés

Tamási Áron szívbemarkoló történetét dolgozta fel Kalmár János csoportja, a háborúba küldött szeretője elvesztésébe beleőrülő Domokos Anna történetét. Az előadás indításával, a csukott függöny elé kijövő katonákkal rögtön megteremt a hangulatot, világossá teszi számunkra a történet témáját, s a függöny nyitásakor elénk tárul pályaudvar peronján az otthon maradó lányok, asszonyok aggódó, büszke búcsúja indítja a történetet. Meg sem szólaltak még, mégis minden világos számunkra. Az első megszólalások tömörsége, szikársága is vészjósló. Az előadás Anna várakozását, kétségbeesését, a kedves elvesztésébe való beleőrülését mutatja be. A falu többi lánya, asszonya hírt kap, ha rosszat is, de Anna számára semmi nem jön. Kórusként, mesélve tárják elénk Anna történetét – példaértékű alázattal, jelenléttel. A feldolgozás nagyon erősen épít az Annát játékosra, nagyon nehéz feladat elé állítva, amivel nem is tud megbirkózni, egyetlen eszköze a kiabálás, még a többiek játéka sem tudja mélyíteni figuráját. A darab zárásaként megjelenő temető, a keresztek erdeje éppúgy, mint az előadás címe, arra hívja fel a figyelmünket, hogy Anna sorsa nem egyedi.

Kalamajka Együttes, Kecskemét, *Trója előtt*, Orbán Edit – bronz minősítés

Történelmi, mitológiai történet-feldolgozást látunk. A csoport nem döntötte el, hogyan is tegye ezt, hiteles történetmesélésnek vagy paródiaként? Hosszan mutatják be a szereplőket, s még így is elveszünk az ókori istenek–halandók kapcsolatrendszerben. S még így sem alakulhat ki viszonyunk velük, mélyebben egyiküket sem ismerjük meg, így azt sem tudjuk eldönteni, kinek „szurkoljunk”. A jelmezként magukra csavart lepedő inkább akadályozta a játékot, mintsem hitelessé tette volna a figurákat. Pedig a csoport láthatóan tud bánni a színpadi formákkal. Szerencsésebb lett volna csak néhány szereplő kiemelésével, a velük való ismerkedéssel kezdeni, hogy aztán a bonyodalomnak súlya, tétje lehessen. Vagy teljes egészében elvinni a paródia felé, és az alma-történetnek a visszásságát, lehetetlenségét megmutatni.

Kincskereső Kőlykök, Dusnok, *Az ördögszántotta hegy*, Hodován Péter – arany minősítés

Hodován Péter ismét élő zenével, harmonikával kíséri le az előadást. Egy ígéretes indító képpel, erőteljes hatással, az ökreit a szántással halálra hajtó földművessel indítanak, miközben az orosz sztyeppéket, az ottani élet végtelenségét, lehetetlenségét idézi a zenei aláfestés. A főhős ördögfiúk hitelesen, lendületesen játszanak, viszik az előadást. Remekül fejezik ki a történeteket, viszonyokat – felesleges szöveg nélkül, a játékkal, hangulatok felidézésével. Egyedül az előadás ütemének megkomponálásával maradnak adósak, hiányoznak a ritmusváltások.

Pöttöm Színház, Tiszakécske, *Tini jelenetek*, Vízhányóné Eszes Emma – emléklap

Életjátéknak induló kamasz előadás, amit az egyes szereplők születésükről, életük indításáról valló önvalómása nyit. Ezután panaszáradat következik, már a jelenből, ami után várjuk a sorsok kibontakozását, a

konfliktusokat, a megoldásokat, vagy kudarccokat. De nem ezt kapjuk. Lépcsőházi, netes csevegéseket, családi jeleneteket a szülők meg nem értéséről, villanásokat a hétköznapiakból. Majd egy parodisztikus fogorvos-jelenet, amit a közönség harsányan vissza is jelez, azután egy táncbetét. De a történet nem épül, nem mélyül, nem tudunk menni a sorsokkal, nem tudunk azonosulni a szereplőkkel. A színpad bal oldalán egy létrából, fogasból, nyilonfüggönyből összeállított monstrum akarja szemléltetni vagy ellenpontosítani a fiatalokat körülvevő kaotikus világot. Útban van, elveszi a játékteret, nem funkcionál az előadásban, csak ott van, s az sem egyértelmű, milyen értéket képvisel.

Csiribiri Társulat, Kecskemét, *Kacor, de KING! (dramatikus mesejáték)*, Orbán Edit – ezüst minősítés
Már a cím is azt jelzi, itt egy eltúlzott, a történet lehetetlenségét megmutató játék következik. Lendületesen, iszonyúan nagy játékkedvvel indítanak, majd eltűnik ez a lendület, és marad egy kicsit „unalmaska” történetmesélés Kacor király meseje alapján. Az erdei tanácskozás hozhatná vissza a lendületet, de itt már nincs meg a kezdeti forma, a statikus kilépetés a sorból nem alkalmas erre. A történet a csoport számára ürügy marad a játékra, amiben végig lubickolnak.

Kassai Kalamajka, Szolnok, *Abelesz, kóbelesz...*, Darabontné Juhász Zsuzsa – ezüst minősítés
A csoport már túl van azon a koron, ahol a mesejáték a természetes, így azt sugallja a választás, hogy valami többet akarnak mondani a mesén keresztül, vagy éppen kisebbeknek szánják játékukat. Hamar kiderül, hogy nincs a játék mögött több. Játékukban adósok maradnak a karakterek, az érzelmek pontos ábrázolásával, és a mesei varázslatok megjelenítésével.

LÁJK Színjátszó Csoport, Kecskemét, *Bendegúz iskolába megy*, Borsosné Horváth Krisztina – ezüst minősítés

Az *Indul a bakterház* Bendegúzának történetét fűzik tovább. Ezt akkor szabad bevállalni, ha van Bendegúzunk, és vannak mellé partnerek a játékban. Itt ebben nincs hiba. Az iskolapadból indulunk, filmnézéssel mint keretjátékkal, majd néhány tipikus Bendegúzos jelenet, azután ehhez a hangulathoz hasonló iskolai szösszenet, de ebben nincs jelen Bendegúz, majd ismét a klasszikus banya–Bendegúz konfliktus. Az előadásnak dupla befejezése lesz. Ebben az esetben teljességgel felesleges, leválik a kerettörténet.

Lajtorja csoport, Szabadszállás, *Goodbye!! – kis, zenés reflexiók egy rövidhírré*, Török László – arany minősítés

Zárt függőynél indul a történet egy rádióhírré, miszerint egy gyerek kiugrik az iskola ablakán, mert konfliktusba keveredett egy kakaóscsiga miatt. Majd kinyílik a függöny, és egy hatalmas, fehér vödörből emelt piramis-fal áll a színpad közepén, és egy sűrű kapucnis pulcsis, magában kuporgó fiú. Az ő sorsát, megaláztatásait, kapcsolat-próbálkozásait, konfliktusait viszi végig az előadás. Ebben segítségére van a színes kapucnis pulóverbe öltöztetett alteregója, segíteni próbálja egy vak lány, aki megosztja vele élete tragédiáját, és túlélési stratégiáját, ott van egy életvidám lány, aki igyekszik kizökkenteni, megmutatni mindennek a napos oldalát, mind azt próbálja megmutatni, hogyan tehetné magát, lelkét szabaddá, hogyan emelkedhetne el, és ott van a suta szerelem, ami végül még sebezhetőbbé teszi. És a másik oldalon: a gondolatok rendszerbe szorítása, minden kitörési, felemelkedési próbálkozásnak, a gondolatok megfogalmazásának elfojtása, a csúfolás, a megalázás szóban és tettben. Megjelenik a testrészekkel való elégedetlenség, a tudás-automatizmus, futószalagon, mint robotmechanizmus töltenek ezt-azt az emberek fejébe. Az egészről csak a gyerek, az ő kérdéseire való válaszok hiányoznak. Megjelenik egy óriási apafelnőtt figura, aki folyton fölé magasodik az elvárásaival, a fal folyton folyvást lerombolódik, és újraépül. Majd a teljes megsemmisítő megalázás az arcába lött vízpisztolyokkal. Majd előkerül egy igazi fegyver, egy kitartott pillanat, ami az önmegsemmisítést vagy a tömegmészárlást vetíti elénk. S az előadás nem ad választ, csak egy végső, kétségbeesett visszanezést. Lenyűgöző a játszó hitelessége.

Dolmány Mária

Hajdú-Bihar megyei találkozó – a Bocskai tallér

Hajdúnánás, 2014. április 26.

Mi, Sereglei András és Egervári György lettünk felkérve, hogy ezen a jeles eseményen nézzük szakmai szemmel az előadásokat. Megtettük, nagy örömünkre. Amikor egy ilyen találkozó végén összességében próbáljuk értékelni a produkciók minőségét, számunkra mindig az a megnyugtatóbb, ha az egységes. Inkább feltételez az ilyen profil egy működő, egymásra figyelő szakmai közösséget, mint amikor egy-egy kiugróan jó előadás mellett a többiek inkább csak az alsóbb regiszterekben szólalnak meg. Hajdúnánáson szerencsére az előbbivel találkoztunk.

A **bronz** minősítéseket szerzett előadásokról általában elmondhatjuk, hogy a produkciók és csoportok, akár először, akár többször jelentek meg egy ilyen szakmai rendezvényen, olyan színvonalat képviseltek, amely említésre méltó. Bár vannak még hiányosságok, amelyek nem segítenek az előadás befogadásában, lehet az szövegértési, vagy a színpadi beszéd tudatos és készségszintű használata, vagy dramatisálási problémák, mégis, ezek a produkciók a gyerekek és a pedagógus közös erőfeszítését mutatják a drámás munka területén, amely tiszteletet érdemel. Minden csoport, amely ezt a minősítést kapta tőlünk, igyekezett legjobb tudása szerint megvalósítani a választott alapanyag színpadi adaptációját. Mellette a csoportvezetők törekvése is látható volt, hogy a résztvevő gyerekek képességeihez igazítsák a feladatok nehézségeit. (Aranyhal Színjátszó Csoport, Hajdúdorog; Móra csapat, Egyek; Kicsirigók, Egyek; Szivárvány Színjátszó Kör, Hajdúnánás; AranyKoméDiások, Létavértes; Bűvös Tizenégyes, Esztár, HOK, Debrecen)

Az **ezüst** oklevéllel díjazott produkciókról nagy vonalakban az mondható el, hogy ők már olyan úton járnak, ahol a produkció elkészítése olyasféle igényességgel is párosul, amely arra irányul, hogy a csoport „meggorjon egy szintet”. Gondolok itt akár arra, hogy a színjátszók, akik alkalmasak rá, kapjanak nagyobb feladatot, vagy arra, hogy a produkció használjon olyan színpadi megoldásokat, amelyek a játzóknak is újdonságot jelentenek. Ebbe a kategóriába tartozó előadásoknál már előfordult, hogy a színpadon eljátszott történet reflektál a körülöttünk lévő világra és saját magunkra, mely jelenség feltételezi azt a csoportvezetői felismerést, tudatosságot, hogy a színjátszói tevékenység jó út az önismereti folyamatok működtetéséhez. (Alföld Gyermekszínpad, Debrecen; Kaláris/kicsik/, Balmazújváros; Aranyoskák, Ebes; Roszcsontok, Bagamér; Móra-Kincskereső, Hajdúdorog)

Az **arany** minősítést kapott csoportok a mezőny olyan előadásait hozták el a szemlére, amelyekkel mint szakmai zsűri nem sok dolgunk akadt. Persze minden előadást lehet hibái mentén vizsgálni, de egy bizonyos szint felett ennek szükségességét, illetve az erre való készítményt sem érzi a szakmai néző. Elkezd nézni azt, ami a színpadon történik, és nagy néha felvillan benne, hogy miért is ül a nézőtéren, de aztán a toll a kezében megáll, és inkább követi tovább az előadást. Mert ez a dolga. Ezek között a produkciók között volt olyan csoportok, akik már régóta folytatják ezt a tevékenységet és voltak olyanok is akik nem számítanak rutinosnak ebben a közegben és mégis legtöbbjük megtalálta azt a képletet amellyel megnyitják az utat a néző figyelmé felé. (BOLYAISOKK, Debrecen; Kaláris/nagyok/, Balmazújváros; Huncutkák, Nagyvárad; Gólyahír Színjátszó Csoport, Kokad)

Említést érdemel részünkről a szervezés pontos és váratlan helyzetekre érzékeny lebonnyolítása, és ami a legfontosabb: a szereplők, a gyerek felé tanúsított figyelmé. Köszönet érte!

A Bocskai tallér egy hajdúnánási kuriózum. Bankó, fizetőeszköz, amelyet csak ott használhat az ember. Olyan helyi értékű pénz, amelyre irigységgel csodálkozik rá az odalátogató. Valami ilyesmi volt számunkra ez a fesztivál.

Sereglei András, Egervári György

Pest megyei találkozó II.

Vác, 2014. április

Baj van. Nem a csoportvezetőkkel vagy a csoportok munkájával, esetleg a gyerekek érzékenységgel, tehetségével. A gyerekszínjátszás a körülmények (a „peremfeltételek”) miatt van bajban. Nem lehet véletlen, hogy Pest megyében feleannyi csoport szerepelt a fesztiválon, mint az előző években. Abban a megyében, ahol meghatározó műhelyek, mint a fóti és az inárcsi, évente négy-hat jobbnál jobb előadást hoztak a fesztiválra, idén már csak kettőt-kettőt. Nem láttunk Fótról Kis Tibor-előadást (közben kiderült, egy másik megyéire ment el a csoportjaival – *A szerk.*), Kovács Éva pedig nem kért minősítést két előadására, mert saját bevallása szerint van még munka az előadásaim. Fájdalmas veszteség lenne, ha ők ketten elhagynák ezt a közeget, hiszen példaadó szereplői voltak hosszú évekig.

Nem lehet könnyű töretlen lelkesedéssel dolgozni, ha egyre mostohábbak a feltételek, egyre inkább színjátszás ellenesebbek az iskolák életét meghatározó rendeletek, törvények, és egyre világosabb, hogy a hivatalos oktatáspolitiká nem becsüli valami sokra a tanmenetbe nem illeszhető kreatív alkotótevékenységet. Ráadásul a szülők gondolkodását is áthatja szépen-lassan, hogy mit gondol a társadalom, a politika, az efféle „haszontalan”, „kontraproduktív”, „időrabló” játszadozásról. Hiába bizonyítja a szociológia, szociálpszichológia, vagy akár az agykutatás cáfolhatatlanul („természettudományosan!”) a művészeti nevelés, az élményszerű tanulás jelentőségét és hatékonyságát. Nem egy nagyszerű drámapedagógussal beszéltem, aki heti egy órában dolgozik, ugyanannyit keres, ha csinál csoportot, ha nem, de azért elvárják

tőle, hogy legyártson évi három-öt iskolai ünnepséget(!). Ezt így elkötelezettségből, lelkesedésből hosszú évekig csinálni nem lehet. Hogyan jön ez ide? Tökölre és Vácra sok csoport azért nem jött el, mert nem jutott pénz az utazásra, vagy rászervezték a sportnapot a fesztivál hétvégéjére, amiből nem lehetett kimiradni, már ha egyáltalán készítettek előadást ilyen feltételek között.

Jelen voltak azért az inárcsiak, két megkérdőjelezhetetlen értékű produkcióval. Szivák-Tóth Viktor előadása (Inárcsi Színjátszók, *Vadak*) pedagógiai diadal és ígéretes kezdet. Egy nagyon nehéz csoport első lépései a közös munka, az együttes alkotás felé. Meggyőződésem, hogy kevesen vannak, akik ezt a csapatot így össze tudnák fogni, és el tudnák juttatni a kifejezés lehetőségéig.

Volt azért örömteli, szívmengető eseménye is a váci találkozónak: vannak remek, új csapatok! Nagyszerű munka folyhat a gödöllői Meló-Dráma csoportban. *Így nézünk mi!* című előadásukban elementáris humorral szólnak, eredetien egy olyan elcsépett, de megkerülhetetlen témáról, mint a televíziózás. Gyönyörűséges lírával, páratlanul szépen mondva a szöveget mesélt egy megejtő, lírai történetet a Nevenincs csoport Herceghalomról. Kovács Viola (Gödöllő) és Varga-Tóth Csaba (Herceghalom) tehetséges és érzékeny drámatanár-rendezők, biztosan felsorakozhatnak a régi műhelyek többször bizonyított alkotói mellé. Remélem, nem szegi kedvüket a szélmalomharc!

Vagy talán még meg is változhat a gyerekszínjátás közege, s nem csak a „magasművészet”, a „nagy színház” világában lesz egyre divatosabb hívósó a „színházi nevelés” vagy a „drámapedagógia”, hanem megbecsüljük azok munkáját is, akik hétről hétre tesznek csodát az iskolákban ezekkel a módszerekkel.

Jaj lesz nekünk, ha feladják!

Perényi Balázs

Fejér megyei találkozó

Székesfehérvár, 2014. április 30.

A XXIII. Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátás Találkozó Fejér megyei versenye. Korán reggel indul a nap, 9 órakor már az előadások sora kezdődik, és hosszúnak ígérkezik, minthogy – nagy örömkörré – 15 csoport bemutatóját nézhetjük meg.

Vörösmarty Diákszínpad, Kápolnásnyék: *Gubancok*, dr. Katonáné Kutai Erika – bronz minősítés

R. D. Laing szövegei, élő gitárzene és a gyerekek improvizációi alkotják az előadás szövetét. Rendkívül pontos, fegyelmezett játék. És talán éppen ez az, ami miatt mégsem üt át. A rend, a tisztaság nem engedi élni a tartalmat. Azok a jelenetek, jelenetfoszlányok érintik meg a nézőt, amelyek a gyerekek saját improvizációinak eredményei, ahol nem szép, szabályos interpretálását kapjuk Laing szövegének. Az, ott valóban róluk szól.

Mákvirágok színjátás csoport, Sárszentmihály, *Uzonka legendája*, Bozai Éva – arany minősítés

Egy bábcsoport és egy suhancokból álló kamaszcsoport összetűzéséből bontakozik ki egy kedves szerelmi történet. Az érzelmeket nem tudjuk elmondani, de a bábok mögé bújva, a mesék szövedékén át talán ez is sikerülhet. Így csöppenünk bele Uzonka történetébe, egy izgalmas, kettős világba, ahol a bábok és a gyerekek együtt jelenítik meg a mesét. A főhősöket a bábok, a mellékszereplőket a gyerekek alakítják. Meghatóan szép együttes játékot látunk néhol, és kissé ügyetlen eszközközelést másutt. A megtalált nyelv gyönyörű, de még kiforratlan. Reméljük, a csoport tovább játszik ezzel a formával, és jövőre egy egészen izgalmas előadást tárnak majd elénk.

Érdi Hangyácskák, Érd, *Rév Fülöp históriája*, Nagyné Balázs Gabriella – bronz minősítés

Klasszikus, paravánra festett háttér, egy táj és egy trónterem. Mesélő. Sok kellékkal dolgozik a csoport, sokat pakolnak, sok a szöveg, pedig igazán akkor élénkül fel az előadás, mikor játszanak. Erre kellene jóval több hangsúlyt fektetni, hagyni improvizálni őket a helyzetekre, kidobni minden felesleges szöveget, tisztázni a viszonyokat, lecsupaszítani a játékot, és a gyerekek nagyon nagy kedvvel játszanak.

Érdi Kishangyák, Érd, *Szerkesztett játék*, Nagyné Balázs Gabriella – bronz minősítés

Apró kis emberkék, mondókákkal, dalokkal, gyerekjátékokkal, versekkel. Úgyesen igyekeznek egyik állomásra a másikra érni a szövegben. Még igénylik a segítséget, folyamatosan segítik, terelgetik egymást, mindig akad, aki súgjon. Izgalmas formákat képesek alakítani, néhol már-már szituációkat is megjelenítenek, úgyesen dolgoznak együtt. Jó úton járnak, s jövőre már egészen komoly kis mesére is képesek lehetnek.

Mini Comenius Szinkör, Székesfehérvár, *János vitéz*, Geszlerné Hollósi Kornélia – arany minősítés

Hatalmas vállalkozásba kezd egy csoport, mikor az egész János vitézt akarja megmutatni húsz percben. Egyszerű, tiszta jelrendszerrel dolgoznak, Jancsit egy kalap, Iluskát egy sál jelöli ki. Úgyesen sokszorozzák meg a boszorkány vagy a gazda szerepét, így tudják megmutatni azok erejét, hatalmasságát. Úgyesen bánnak nyitáskor a ritmusjátékokkal, az elején a tömeges mozgásokkal. De van még mit csiszolgatni a formán. Később több alkalommal is kellékekkel igyekeznek megoldani helyszíneket, viszonyokat, miközben láttuk, meg tudják ezt tenni játékból is. Nem sikerült megoldani Tündérország varázslatos világát sem.

Darusi Dráma Kör, Daruszentmiklós, *Brúgó*, Szabó Ágnes – ezüst minősítés

Benedek Elek izgalmas csaváros meséjét eleveníti meg a csoport. A háttérben hatalmas festett vásznak jelölik a helyszíneket, amiket térben a játék nem is tud tartani, így feleslegessé válnak. A mesét népzenei, táncos elemekkel, a menekülést izgalmas átalakulásokkal teszik mozgalmassá. A mese és a népzene, -tánc összekapcsolása rengeteg lehetőséget kínál az érzéletes kifejezésre, de a forma használatának következettségével, a lehetőségek kihasználásával még adós marad a csoport.

Bongó-Csalamádé Mix, Magyarpolány, *Más-Kép(p)*, Benkó Zsófia Anna és Herczeg Diána – arany minősítés

A vegyes korosztályú csoport nagyobbjai alakítják a szülőket, a kisebbek a gyerekeiket. Sokféle családmodellt mutatnak fel a színpadon, egy-egy röpké mozzanat, jelenet, kép formájában. A gyerekek összefognak a szülők ellen, hogy végre ne legyenek „cikik”. Először megjavulással, majd mivel ez sikertelen, ugyanúgy nem kapják meg a vágyott figyelmet, azzal próbálkoznak, hogy a szülőket bevonják saját világukba, „visszagyerekesítik”. Teljes a siker. Mindezt nem csak a jelenetfűzéssel, a párhuzamos családképek és a közös jelenetek váltakozásával, de egy jelképes családrajzzal is érzékeltetik, melyet a gyerekek a gondok közepette, arculcsapásként készítenek szüleiknek, a falra (függönyre) akasztják, s melyet a szülők a megjavulásuk fázisában levesznek onnan. Tiszta, átgondolt színpadi munka, kár, hogy a súlyát nem adták meg, túl könnyen jutunk el az idilli befejezéshez.

Cürümkék, Székesfehérvár, *Én csak nevetni akarok*, Pribékné Nényei Annamária – bronz minősítés

Szerkesztett játékot látunk, szövegmondásokkal soronként, kórusban, néhol játékkal fűszerezve. A szerkesztés laza, nem igen találjuk benne a plusz mondanivalót, még az előadás címét is csupán idézetként kapjuk, de nem látunk játékot, és főként nem a cím által sugallt konfliktust okozó, vágyott játékot. Vanak epizódok, amikor izgalmas kellékhasználattal találkozunk, mint a hatalmas létrával való játék, ami sín, majd villamos lesz, de ebben az esetben is csak az elhangzó, a sínen ülő fehér nyúl történetének pusztai illusztrációjaként jelenik meg a játék.

Hatodiká, Fót, *Toldi*, Kis Tibor – arany minősítés

A fóti hatodikosok nagyon jól ismerik azt a színházi nyelvet, amivel dolgoznak. Eredeti Toldi-szövegek, kellékek, díszletek nélküli játék, erősen a viszonyokra, az érzelmekre, a hangulatok megrajzolására törekednek játékkal, ritmusokkal, akusztikus hatásokkal. Ilyen megoldás György hatalmának érzékeltetése, ami egy hatalmas, ezerkarú polipként jelenik meg a színpadon. De érzéletes, a hangulatot is remekül tükröző tárgymegjelenítésekkel is találkozunk, ilyen a gémeskút, a tikkasztó rét hangjai, vagy a repülő malomkő, amelyet két egymásba kapaszkodó, együtt forgó gyerek jelenít meg, mozgásukkal a tömeget, a veszélyt is megmutatva, a lassítás tisztává, pontossá, feszültté teszi a jelenetet. Remekül mozognak a tömegek, hömpölyögnek az üldözéskor, melyben így a viharos tengeren hánykolódás elveszettség-érzete is benne van. De a csoportot elérte az idő szorítása, így nem jutottak a mű végére – reméljük, nem adják fel, és elkészül a teljes Toldi e tiszta, izgalmas színpadi nyelven.

Fóti Figurások (kicsik), Fót, *Édesanyám, de nagy bolond vagyok én*, Kis Tibor – bronz minősítés

A fóti kicsik szerkesztett játékának alapját kifordított versek adják. Lendületes játék. Izgalmas térben, egy spanyolfal jellegű paraván, mint a játék díszlete: előtte, mögötte, a rajta vágott lyukakon keresztül zajlik a játék. A gyerekek rendkívül élvezik a poénokat, amit részben a szöveg, részben a hozzájuk fűzött mozgások vagy az előadásmód ad. Kár, hogy túlságosan elmegy a könnyed, de igénytelen kereskedelmi média-poénok felé, de nem annyira, hogy annak fonákját mutassa.

Adonyi Színjátzó, Adony, *Csongor és Tünde a mi verzióinkban*, Wladyczanski Mihály – bronz minősítés

A csoport egészen komoly zenei tudással van felvértezve, fúvós hangszerekkel kísérik játékukat. A rendkívül nehéz, csupa csavarral, félreértéssel, egymás elkerülésével tűzdelt történettel nem tudott megbirkózni a csoport. Sokszor nem tudjuk követni, hol vagyunk, mi történik, a rövidítések miatt csak mondatok maradnak a monológokból, tőprengésekből, párbeszédekből; átbogunk a történeten.

Felleghajtó Társaság, Székesfehérvár, *Itt a farsang, áll a bál! avagy: Kaparj Kakas Pipéért!*, Oláh-Molnár József – ezüst minősítés

A kakas és a pipe című mese továbbgondolását jeleníti meg a kamaszokból álló csoport. Egy zagyva, hangos (annyira, hogy le is maradunk az első mondatokról) buliban vagyunk, ahol a házigazda kifestvére annyit iszik a nagyok alkoholjából, hogy összeesik. Hirtelen mindenkinek mennie kell. Innen indul a lánc, a gyerek megmentéséért. Orvos kellene, de az orvos fiát kihagytuk a buliból, így zsarol, szerezzük meg neki a játékjogot a kosárcsapatban – a probléma az, hogy a gyerek ügyetlen. Tovább fut a dolog a kosárcsapat kapitányán keresztül a pom-pom lányok legszebbikén át a pénzig, amit végül összedobnak, otthonról, tesótól elcsennek, kunyerálnak. S mire a fiú visszajut, a testvére már halott. A mondanivaló: a felelőtlenség, a felelősség lepasszolása, a haszonkeresés fontos lenne, a gyerekek improvizációiban van lendület, van erő, de nagyon hiányzik egy erős rendezői szándék, egy alapos tisztogatás, összecsiszolás történetileg, valóságosságot tekintve, formailag egyaránt.

Fóti Figurások (nagyok), Fóti, *Már megint izzad a tenyerem*, Kis Tibor – bronz minősítés

Életjátékok mondanivalójával, azaz a kamaszok problémáival, viszonyaival foglalkozik a csoport. Jelene- teket látunk, amik leképezik a korosztályt: fogadásból kapcsolat, próbáld ki azonos neművel, beszéljünk a halálról... S ennek egy társasjáték adja a keretet. A társasjátékot hatalmas hungarocell-kockákból épített pálya rajzolja ki, melyen haladva feladatokhoz jutunk, ezek a feladatok adják a jeleneteket. A kockák át- pakolásával kapjuk a helyszíneket. S a végén mindenki kiesik a játékból. Az epizódok nem egyenletesen erősek, vannak szívbemarkolóak, de vannak felületesek is. Az ötlet izgalmas, de nem sikerült tisztára, vi- lágosra, folyamatosan építkezésre és következetesre alkotni.

GRIMM-csillagok, Sárbogárd, *GRIMM-mozaikok*, Barabás Irén – bronz minősítés

Mesemozaiákat, azaz mesék feldobott részleteit láttuk, melyeket egy egyszerű vezényszó választ el egymástól: „almáspite”. Ez önmagában rendben is lenne, ha indokolná valami, de nem találunk rá magya- rázatot. Mint ahogyan arra sem, mi is volt a szándék a szerkesztéssel, mi a mondanivaló az éppen össze- válogatott történetfoszlányokkal, szereplőkkel megvalósított meserészletekben.

Petőfi 2014 8.c, Sárbogárd, *Shakespeare: Vízkereszt vagy amit akartok*, Takács Sándor – bronz minősítés

Dolmány Mária

Komárom-Esztergom megyei találkozó

Tatabánya, A Vértes Agorája, 2014. április 30.

„Mi a csillagszeműség?”

A címben feltett kérdés rögtön a találkozó első előadása kapcsán merült fel (Ficseri csoport, Tatabánya – *A csillagszemű juhász*), melyre sajnos nem kaptam választ, de érvényes kérdés maradt egész nap, egyfajta mérce a hatásról, minőségről gondolkodva. Szerencsére a nap folyamán többször csillant fel ez a szimbo- likus csillagszem, néha sikerült farkasszemet is néznie vele, néha pedig kacéran kacintgatott...

Tizenhat csoport játszott aznap, ez megyei szinten remek és reményteljes állapot – idén, az utóbbi évek- hez képest kimagasló létszám kerekedett az Agorában. A tizenhat előadás, javarészt szerkesztett, illetve életjáték, melyek mindegyikében, több-kevesebb időre felcsillant a csillagszem.

Négy „erősen csillagszemű” csoport játéka arany minősítést érdemelt: Körösisek 3.d, Tatabánya – *Rezenetek* (rendező Kulcsár Nóra), Délibáb Színház kicsik, Komárom – *Szabadesés* (rendező Mikolasek Zsófia), STOKI színpár, Nyergesújfalú – *Ének a kőszívű királyról* (rendező Komárominé Lizán Andrea) és Szálka Stúdió, Tatabánya – *Hét lámpás* (rendező Tara Andrea).

Nem csak az előadásokban játszó csillagszemű gyerekektől, fiataloktól kaptunk szép és mély pillanatokot, nem csak a csoportvezető-rendező pedagógusok munkájához köthető a „csillagszeműség”, erősen jellem- ző volt a vendéglátók munkájára és a találkozó helyszínére is. Mintaértékű Tóth Zsóka szervezői munká- ja, aki nemcsak a színházteremben zajló előadássorozat koordinátora, hanem egyben a színes és sokrétű kísérőprogram kitalálója és háziasszonya is volt. Csoportos gyermekfoglalkoztatók zajlottak egymással párhuzamosan: képzőművészeti alkotóműhely, melyben Weöres-verseket dolgoztak fel nagyméretű la- pokra, óriáskönyvet alkotva, táncház az előtérben, illetve múzeumjáték az Agora kiállításához kapcsoló- dóan. Kedves, feszes és profi – csillagszemű vendéglátásban volt része színjátészónak, csoportvezetőnek és zsűrinek egyaránt.

Egervári György